Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 20 (6. 809) ◉ 1989 йил 24 январь, сешанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

◉ «Правда» газетасининг биринчи ва иккинчи саҳифаларида «Олға борайлик, қийинчиликлардан қўрқмайлик» сарлавҳаси остида ўртоқ М. С. Горбачевнинг 1989 йил 21 январь куни КПСС Москва шаҳар ташкилотининг XXVII конференциясида сўзлаган нутқи эълон қилинган.

◉ Марс планетаси томон 1988 йил 12 июлда учирилган «Фобос» планеталараро автомат станциясининг парвози давом этмоқда, деб хабар беради учишни бошқариш маркази. Ўтган вақт ичида станция билан 186 радиоалоқа сеанси ўтказилди. Уларда Қуёш ва планеталараро муҳит тадқиқ этилди, космик гамма-чақнашлари рўйхатга олинди, ҳаракат траекториясининг параметрлари ўлчанди, борт системаларининг иши назоратдан ўтказилди.

◉ Яқин вақтларгача жиноий иш юзасидан айблов хулосаси кўпинча ҳукм билан баробар эди. Қайта қуриш суд практикасини ўзгартирди. Суд росмана судга айланмоқда. Бу дарҳол дастлабки ва суд тергови учун қатор муаммоларни келтириб чиқарди. «Известия» газетасининг учинчи саҳифасидаги «Сохта гувоҳлар» сарлавҳали мақолада газета шарҳловчиси Ю. Феофановнинг СССР Ички ишлар министрлигининг Академияси доценти, полковник Б. Петелин билан мулоқоти берилган.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

САН — ФРАНЦИСКО. АҚШ 41-президенти Жорж Бушнинг Вашингтонда қасамёд қилиши муносабати билан Сан — Франсискодаги бирлашган Миллатлар майдонида юзлаб одамлар тўпландилар. Бироқ, улар шаҳар марказига расмий тантаналарда қатнашиш учун эмас, балки норозилик билдириш учун келдилар. Ўнлаб жамоат ташкилотларидан тузилган президентнинг қасамёд қабул қилишига қарши уюшма ташкил этган намойишнинг қатнашчилари плакатлари ва транспарантларида «Аввалбошданоқ Буш маъмуриятига «йўқ» деб жавоб қиламиз» деган сўзлар ёзилган эди.

Янги президентни қасамёд қилдириш муносабати билан ўтказилган маросимлар, зиёфатлар ва томошалар АҚШ тарихида энг қиммат — 25 миллион доллардан кўпроққа тушган бир пайтда миллионлаб америкаликлар очликдан азоб чекмоқдалар ва уларнинг бошпаналари ҳам йўқ, деб таъкидлашди намойишчилар бўлиб ўтган митинг чоғида. Бирининг ўрнини иккинчиси эгаллаган нотиқлар ўтган йилги президент сайловида Буш ғолиб чиққан бўлса ҳам, мамлакат жамоатчилигининг олдинги маъмурият ўтказиб келган энг муҳим социал программаларни қисқартириш, жумладан камбағалларга ва қашшоқларга ёрдамни қисқартириш, майда миллатларнинг ва камситилаётган Америка хотин-қизларининг гражданлик ҳуқуқларига янада ҳужум қилиш йўлига Бушнинг содиқлигига қарши чиқаётган каттагина қисмидан ваколат олган эмас, деб таъкидладилар.

МАНИЛА. Филиппин сенати заҳарли химиявий моддалар Филиппин сувларига ағдарилишига йўл қўймаслик учун мамлакат ҳарбий денгиз кучларини денгиз чегараларини қўриқлашни кучайтиришга даъват этди. Сенатнинг табиий ресурслар комиссияси раиси Эхерсон Альварес бу ерда сўзга чиқиб, 1986 йилнинг сентябрида 14 минг тонна заҳарли химиявий чиқитларни ортиб Американинг Филадельфиядаги портидан чиққан Пеликано кемаси Филиппин томон келаётганлигини айтди. Бу кема икки йилдан кўпроқ вақтдан буён ана шу ажал келтирувчи юкни кўмиб ташлаш учун ўз сув ҳавзаларидан жой беришга рози бўладиган мамлакатни топишга уринмоқда.

КУАЛА — ЛУМПУР. Бруней пойтахти Бандар — Сери — Бегаванада очилган АСЕАН аъзолари бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг навбатдан ташқари конференцияси асосан Кампучия муаммосини бартараф этиш истиқболларини муҳокама қилишга бағишланган. Бу регионал ташкилотга Бруней, Малайзия, Индонезия, Сингапур, Таиланд ва Филиппин киради.

Филиппин ташқи сиёсат маҳкамасининг бошлиғи Рауль Манглапус Бруней аэропортига келган вақтда бу йил Кампучия муаммосининг сиёсий жиҳатдан ҳал қилиниши мумкинлигига «ишонч билан» қарашини айтди. Малайзия министри Абу Хассан Умар ҳам можарога дахлдор томонлар «Бу йил ўзаро келиша оладилар» деб умид билдирди. Навбатдан ташқари учрашув қатнашчиларининг кайфияти Малайзияда чиқадиган «Нью стрейтс таймс» газетасининг ибораси билан айтганда, «сўнгги вақтда воқеаларнинг вазиятни нормаллаштириш йўналишида тез ривожланаётганлиги» билан боғлиқ. Бунда энг аввало, Вьетнамнинг сиёсий аҳдномага эришилган тақдирда ўз қўшинларини Кампучиядан сентябрга қадар бутунлай олиб чиқиб кетишга тайёрлиги ҳақида январь ойининг бошларида олинган хабар кўзда тутилмоқда. Малайзия Бернама агентлигининг таъкидлашича, бу баёнот «тинчлик жараёнини тезлаштирди».

МЕХИКО. Мексикада сўнгги йиллардаги энг катта автомобиль фалокати — 40 та автомашинанинг бир-бирига тўқнашиб кетиши натижасида етти киши ҳалок бўлди, ўттиздан ортиқ киши жароҳатланди. Бу воқеа Мексика пойтахти яқинида Мехико — Керетаро йўлида юз берди.

Дастлабки тергов натижаларига кўра, йўлга тўсатдан туман тушганлиги авариянинг асосий сабабчиси бўлган. Газ тўлдирилган баллонларни олиб келаётган оғир юк машинаси ҳайдовчиси туманда қарама-қарши томондан келаётган машиналар йўлига чиқиб кетди. Йўлни кўриш қийинлашганлиги, огоҳлантирувчи белгиларнинг йўқлиги, ҳаракат тезлигининг бундай йўл шароити учун ортиқлиги тўқнашувнинг олдини олишга имкон бермади. Ҳаммаси бўлиб деярли ярим миллион Америка доллари миқдорида зарар етди.

ТАСС.

Озиқ-овқат Программаси бўғинлари

Бебаҳо нон иси

Репортаж

БЕШЕҒОЧ даҳасидаги 3-нон заводидамиз. Корхона территориясига кириб келган киши ўзини қандайдир чала қурилиш майдонига келиб қолгандай ҳис қилади. Йўқ, атрофдан нон иси, бебаҳо, табаррук неъмат иси, тандирдан янги узилган азиз нон иси келяпти...

— Заводни қайта қуряпмиз,— деди бизга пешвоз чиққан бош директор О. Отаев. — Давр талабига жавоб бермай қолди. Маҳсулотга эҳтиёж катта, лекин корхона қуввати етмай қоляпти.

Ҳақиқатан ҳам шаҳар аҳолисининг нон маҳсулотларига бўлган талаб, эҳтиёжи катта. Бу албатта биринчи галда мавжуд нон заводларининг қувватини оширишни тақозо этмоқда. 3-нон заводининг иш бошлаганига кўп йиллар бўлди. Ўз даврида мукаммал технологияли корхонани эндиликда реконструкция қилишга эҳтиёж сезилиб қолди.

Оби нон тайёрланадиган цехдамиз. Мастер Шуҳрат Боқижонов бизни новвойлар иш бошлайдиган жойга олиб борди.

— Ишни икки сменада ташкил этганмиз,— деди у цех фаолияти билан таништирар экан. — Ҳар сменада 8—8,5 тоннадан оби нон тайёрлаймиз.

Бир томонда хамир қориляпти. Бир томонда эса тайёр хамирлар зувала олиш учун линия ёнига келтирилиб қўйилган. Автомат машина хамирни бир текисда, бир хил оғирликда зувала шаклида кесиб, лентага ташлайди. У ердан нон ясайдиганларга узатилади. 5—6 нафар эркак—аёллар нон ясаб, чакич уришяпти. Бир киши уларни печкага ёпяпти. Печка тандир тинмай бир маромда айланиб турибди. Ёпилган хамирлар печка ичидан ўтгунча қип-қизил бўлиб бўрсилдоқ нонга айланади. Яна бир киши уларни йиғиб, тахлаб, яшикларга жойлаяпти...

Ш. Боқижонов бизни корхонанинг илғор ишчиси, шаҳар Совети депутати Раъно Исроилова билан таништирди.

— Иш жараёнида қандай қийинчиликларга дуч келяпсизлар?

— Мен заводда 18 йилдан бери ишлайман. Кейинги пайтларда хамиртуруш етишмай қоляпти. Билишимча, бутун республика учун биргина Янгийўл шаҳрида хамиртуруш тайёрланар экан. Албатта унинг қуввати ҳам етмай қолаётгандир. Заводимиз учун бир кунда уч тонна хамиртуруш керак бўлади. Ваҳоланки 1,5—2 тонна зўрға етиб келади. Кейин 2-ун комбинати маҳсулотига эътирозимиз бор. Гоҳида мита тушиб кетган ун келса, гоҳида намиқиб ётгани келади. Табиийки, сифатсиз ундан сифатли нон тайёрлай олмаймиз.

— Ишлаш учун шароит етарли, — дея суҳбатга аралашди новвой Ҳасан Ҳикматов. — Цехдаги учта печнинг суткалик қуввати 14,5—15 тонна оби нон ёпишга мўлжалланган. Магазинлардан буюртма кўп келяпти. Шунинг учун икки смена давомида 16—17 тоннадан нон тайёрлаш керак бўляпти. Албатта печлар қувват даражасидан ошиқ ишласа, тез-тез ремонтталаб бўлиб қолади. Янада мукаммал печлар қуриш керак.

Печлар қуриляпти. Яқин ойлар ичида тўлиқ автоматлашган линиялар ишга тушади. Биз буханка нон цехида бўлганимизда, директорнинг сифат масалалари бўйича ўринбосари Т. С. Марченко янги қурилаётган линиялар фаолияти билан таништирди:

— Чехословакиядан келтирилган «ППЦ» маркали тўлиқ автоматлашган печдан иккитасини ўрнатяпмиз. Бу ерда ишловчилар сони одатдагидан 4 баравар қисқаради. Ҳар иккала линия учун бир сменада 6 киши хизмат кўрсатади, холос.

— Ундан ташқари буханка нон тайёрлайдиган янги автомат линиялар ўрнатилди, — давом этди у,— ХПА—40 агрегати ҳар томонлама мукаммал машина бўлиб, сифатли нон тайёрлашга кафолат беради.

— Гоҳида магазинда ачиган, сифатсиз нонлар пайдо бўлиб қолади. Асосан кимнинг айби билан ана шундай камчиликка йўл қўйилади?

— Албатта, бу ўринда новвойларнинг ҳам айби бор. Иккинчидан, уннинг сифатига ҳам боғлиқ. Яна бир томони, баъзи магазинлар керагидан ортиқча нонга буюртма беришади. Табиийки, харидорлар ҳар куни янги, юмшоқ, иссиқ нон сотиб олишади. Ортиб қолгани эса сифати бузилиб, пештахтада қолиб кетади.

— Кейин сизларга қайтиб келади. Улардан яна фойдаланасизларми?

— Албатта фойдаланамиз. Баъзилар қолган нонларни яна хамирга қўшиб нон ёпишади деган хаёлга боришади. Бу мутлақо нотўғри. Аввало қайтиб келаётган маҳсулотлар жуда кам. Баъзи сабабларга кўра қайтариб юборилган нонлар қайта ишланиб сухари тайёрлаш учун қўлланилади. Бу санитария томонидан хилоф иш эмас. Одатда сухари тайёрлаш учун ҳам хамир пишириб, қотирилади.

Шаҳримизнинг фақат шу корхонасида сухари тайёрланади. Ўтган йили новвойлар 655 ўрнига 671 тонна маҳсулот тайёрлашди. Шаҳар аҳолиси учун бир кунда 4—5 тонна сухари тайёрлаш керак бўлади. Заводда эса суткасига 1,8—2 тонна сухари ишлаб чиқариляпти. Эҳтиёжнинг ошиб бораётганлиги туфайли янги цех қуришга киришилди. Маъмурий бинонинг хоналари кенгайтирилиб, сухари тайёрлайдиган машина-тандир ўрнатилди. Кунига 2,5—3 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган цех февраль ойида тўлиқ ишга тушади.

Умуман заводда кўрсаткичлар ёмон эмас. Ўтган йили 30 минг 228 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Келгусида завод қуввати ортиб, суткасига 180—190 тонна турли хилдаги нонлар тайёрлашга ихтисослаштирилади. Албатта, бу ўз-ўзидан бўладиган иш эмас. Маҳсулот ҳажмини ошириш учун хом ашё зарур. Маълум бўлишича, булочкаларга қўшиш учун майиз топилмаяпти. Хамиртурушнинг жанжалидан иссиғингиз ошади. Бу ҳақда жиддий бош қотиришга вақт аллақачон етди деб ўйлаймиз.

— Янги тажриба участкаси ташкил этяпмиз,— деди бош директор. — Бу ерда асосан янги турдаги нон, булочкалар тайёрланади. Аҳолининг талабига кўра уни кўплаб ишлаб чиқаришга тадбиқ этамиз, бошқа нон заводларида ҳам йўлга қўямиз. Бунинг учун махсус магазин очяпмиз. У ерда асосан янги турдаги нонлар сотилади.

Завод ҳовлисига чиққанимизда нон исини таратиб машина дарвоза томон йўл олди. Корхона ишлаяпти ва давр талаби асосида қайта қуриляпти. Реконструкция ишлаб чиқаришга таъсир этаётгани йўқ...

С. ШАМСИДДИНОВ.

МЕТРОНИНГ ЯНГИ ЛИНИЯСИ БИТКАЗИЛМОҚДА

«Ташметрострой» трестининг проходкачилар бригадалари Ўзбекистон линияси иккинчи навбатининг «Навоий» ва «Чорсу» станциялари ўртасидаги ўзаро боғловчи тонелда ишларни тугаллладилар. Икки километрли участка аниқ график асосида битказилди.

Янги участка келгусида республика пойтахти марказини эски шаҳар қисми билан, олий ўқув юртлари комплекслари ва студентлар ётоқхоналари, «Юбилейний» спорт саройи, Қорақамиш ва Шифокорлар шаҳарчаси уй-жой массивлари билан боғлайди.

Бу йил ишга тушириладиган комплексга иккита станция — Ғафур Ғулом ва «Чорсу» станциялари киритилган. Ғафур Ғулом номли станция икки миллион аҳолиси бўлган Тошкентдаги ҳаммага таниш «Ганга» ва «Скопле» магазинларининг ёнгинасида, иккинчиси эса Октябрь бозори марказида жойлашган. Бу ерда поездлар шу йил ноябрь ойида мунтазам қатнай бошлайди.

— Проходка ишлари бошлангунга қадар биз ер ости коммуникацияларини ўрганиш ва қайта ётқизиш учун кўп вақт сарфлашимизга тўғри келди, — дейди ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда «Ташметрострой» трестининг бошқарувчиси Г. Штерн. — Барча муаммолар ортда қолган ҳозирги пайтда биз сўнгги ишларни бажаряпмиз. Анъанага кўра янги линиянинг ҳар бир станцияси пардозланиши жиҳатидан ноёб бўлади, лойиҳаларда мармар, гранит, сопол, енгил алюминий конструкцияларидан кенг фойдаланиш кўзда тутилган.

Илгари хабар берилганидек, метросозлар яқинда мураккаб операцияни бажардилар — «Юбилейний» спорт саройи яқинидаги тўрт қаватли уй тагидан тоннель ўтказдилар. Бу уйда яшовчилар ана шу ишлар чоғида ноқулайсизликни сезмадилар. Аммо тез орада ана шу участкада қатнов бошланиши билан бирмунча ноқулайлик вужудга келади. Шунинг учун яқин жойда шу уйга тенг келадиган уй қуришга қарор қилинди. Энди гап қурувчиларда қолган.

Метросозлар линияни ишга туширишга тайёргарлик ишлари билан бир қаторда янги 14 километрдан ортиқ узунликдаги Юнусобод линиясини ётқиза бошладилар. Бу линия Тошкент марказини жадал ривожланаётган Юнусобод уй-жой массиви билан боғлайди. Шу беш йиллик охирига бориб, Тошкент метрополитени линияларининг узунлиги 32 километрга етади.

ТАКОМИЛЛАШГАН ЛИНИЯ

Тошкент чинни заводининг қолиплаш цехида янги такомиллашган поток линия ишга тушди. Бу линия чойнак тайёрлашга ихтисослашган бўлиб, аввалгиларига қараганда қатор қулайликлар яратилган. Бунда сирлаш ишлари автоматлашган. Илгари чойнакларни сирлаш учун 7—8 ишчи ишлаган бўлса, энди бир одам бемалол 1 минг 300 чойнакка ишлов бериши мумкин.

◉ «Ташметрострой» трестининг қурилиш-монтаж бошқармаси бригадири Михаил Иванович ЛИСИЙ.

Замондошимиз

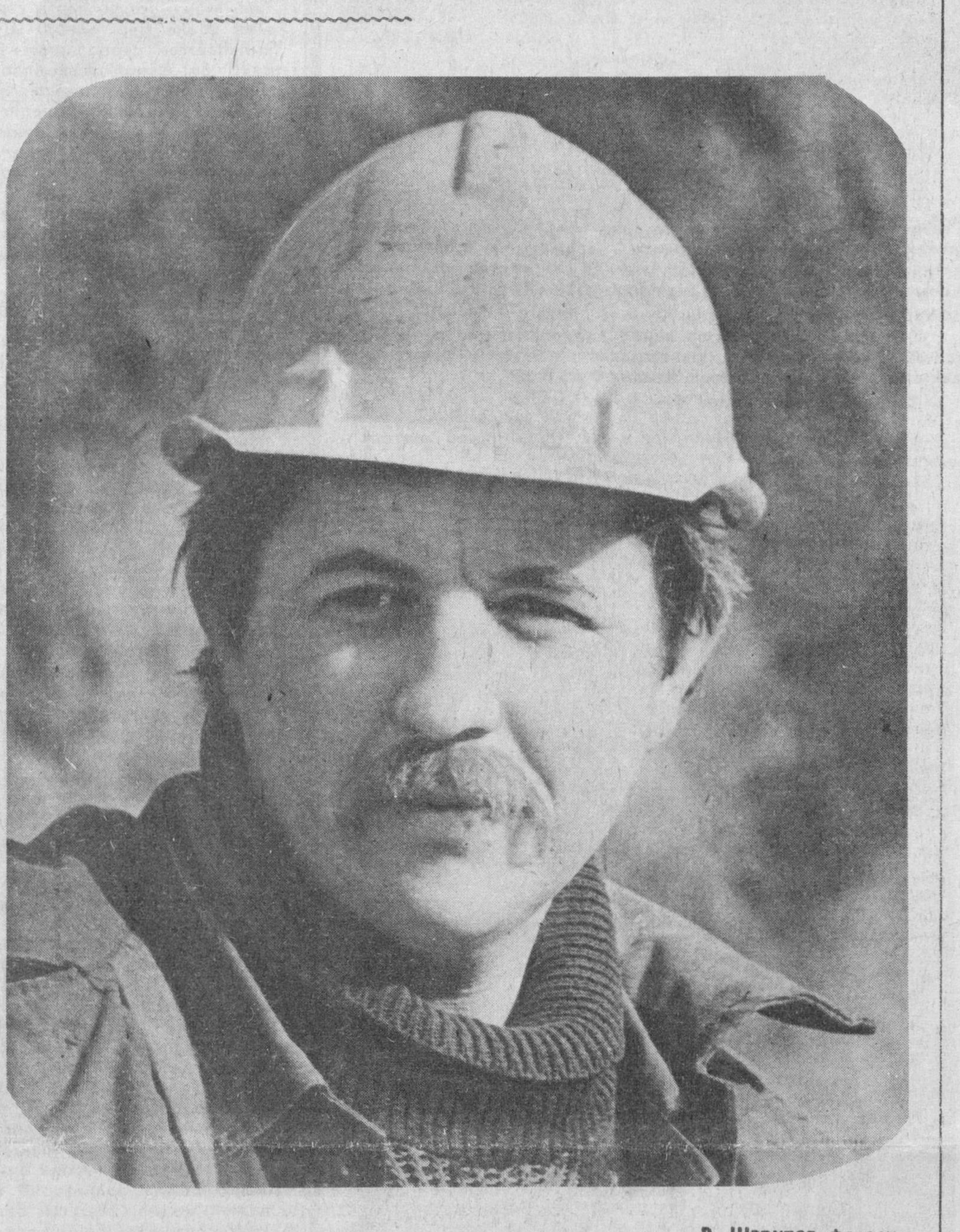

Р. Шарипов фотоси.

ПАРТИЯ СЎЗИ—ОММАГА

Республикада КПСС Марказий Комитети идеология бўлимининг пропагандачилар группаси бир ҳафта давомида иш олиб борди. Группа составида КПСС Марказий Комитети идеология бўлимининг сектор мудири фалсафа фанлари доктори В. А. Саприкин, СССР Олий Совети Президиумининг катта референти юридик фанлар кандидати Н. Г. Салишчева, СССР Фанлар академияси этнография институти секторининг мудири тарих фанлари доктори С. А. Арутюновлар бор.

Группа аъзолари «Қайта қуриш ва ҳозирги босқичда идеология ишининг долзарб муаммолари», «Сиёсий системани қайта қуриш», «Миллатлараро муносабатлар тўғрисида» деган мавзуларда лекция ўқидилар ва суҳбатлар ўтказдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида группа аъзолари давра суҳбатида Марказий Комитетнинг, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг масъул ходимлари, Тошкент шаҳри ва Тошкент областининг идеология ходимлари, оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари билан учрашдилар. Тошкентда шаҳарнинг идеология активлари билан, академия институтларида, олий ўқув юртларида ҳам учрашувлар бўлиб ўтди.

Сўнгра пропагандачилар группасининг аъзолари республика областларига жўнаб кетдилар. Андижон, Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд, Сирдарё, Сурхондарё ва Фарғона областларининг меҳнаткашлари уларнинг лекция ва суҳбатларини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Партия-хўжалик, идеология активлари билан бўлиб ўтган учрашувларда, ишлаб чиқариш ва ўқув коллективларида сиёсий системани ислоҳ қилишнинг, партия комитетлари ва ташкилотлари идеология ишини яхшилашнинг энг ўткир ва долзарб муаммолари мунозара шаклида ўртага қўйилди. Сайловолди кампанияси билан, «СССР халқ депутатларини сайлаш тўғрисида»ги СССР Қонунининг қоидаларини рўёбга чиқариш билан боғлиқ масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Амалий, ошкора учрашувлар ва суҳбатлар чоғида тингловчилар жамиятимиз турмушининг барча соҳаларини қайта қуриш, партиявий иш услуб ва методларини такомиллаштириш, миллатлараро муносабатларни ривожлантиришнинг долзарб муаммоларига оид кўпдан-кўп саволларга жавоб олдилар. (ЎзТАГ).

АНЪАНАГА АЙЛАНГАН ТАШАББУС

✦ **«Тошкент қурилиш материал»лари бирлашмаси қошида ташкил этилган «Кирпичник» кооперативи коллективи кўп яхши анъаналар ташаббускорларидир.**

Бу коллектив асосан шартнома асосида иш бажаради. Корхона йилига бир миллион дона ғишт тайёрлаб қатор қурилиш ташкилотлари қатори, аҳолига ҳам 200 мингдан ошиқ ғишт сотади.

Коллектив аҳли имкониятларидан келиб чиқиб ҳар ойда 400 сўмдан болалар фондига ўтказиб келмоқда. Ҳозиргача болалар фондига юборилган пул суммаси 2000 сўмдан ошиб кетди.

— Коллективимиз бу ташаббусни давом эттиришга, яъни ҳар ойда 400 сўмдан пул ўтказишга аҳд қилишди, — дейди кооператив раиси С. Р. Муҳаммадиев.

ЖИҲОЗЛАР ЎРНАТИЛДИ

✦ **Юнусобод массивининг Мирзааҳмедов кўчасида яна бир 9 қаватли 108 квартирали турар жой биносида сантехника жиҳозларини ўрнатиш ишлари ниҳоясига етказилди.**

Бу муҳим ишларни «Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли 4-монтаж бошқармасининг К. Ярмчук бошлиқ бригадаси ёшлари тез ва соз амалга оширдилар. Бу ердаги ишларнинг ялпи ҳажми 54 минг сўмликни ташкил этди!

ЯНГИ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

◉ **Ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини кўтаринки руҳда бошлаган «Ташхимсельмаш» заводининг 4-цехида С. Б. Вишневский бригадаси ўзаро социалистик мусобақада етакчилик қилмоқда.**

Бригада чиройли, безакли стулчалар тайёрлайди. Коллектив айни кунларда юксак унум билан ишламоқда. Шу кунга қадар 1 минг 703 та ана шундай бежирим безакли стуллар тайёрланди.

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

ОШКОРАЛИК САМАРАСИ

Округ сайлов комиссияси хонаси одамлар билан гавжум. Улар ўзларини қизиқтирган саволлар билан навбатчига мурожаат этишади.

Ташриф буюрувчилар билан танишамиз.

— Мен Тошкент политехника институтининг партия комитети секретариман, — дейди П. И. Қаландаров, — биласиз, бу йилги сайлов янгича тартибда, янги Қонун асосида ўтказилади. Депутатликка номзодларни кўрсатишда ҳам янгича усул жорий қилинган. Институтимизда ҳам депутатликка номзодлари кўрсатиладиган муносиб кишилар жуда кўп. Шу ҳақда бироз консультация олгани келгандим..

М. Исроилов эса сайлов участкаси комиссиясининг аъзоси экан. Участка фаолиятини қандай ташкил этиш ҳақида йўл-йўриқ олгани келибди.

— Мен Олим Ортиқовман. Октябрь районига қарашли «Авангард» маҳалла комитетининг раисиман. Сайловчиларни рўйхатга олиш тартиби билан танишгани келган эдим.

Айниқса уй бекаси А. Абдураҳмонова билан бўлган суҳбат бизда катта қизиқиш уйғотди.

— Ҳаётимда жуда кўп депутатларни кўрганман. Улар орасида ўз ишига сидқидилдан берилганларини ҳам, номигагина депутатлик қилганларини ҳам яхши биламан. Очиғини айтганда, энди у замонлар ўтиб кетди. Қайта қуриш, ошкоралик, демократия ҳаётимизга тобора чуқур сингиб бормоқда. Энди бизга фақат обрў-эътибор учун сайланадиган депутат эмас, халққа қайишадиган, унинг оғирини енгил қиладиган, наказларни бажариш йўлида чинакам елиб-югурадиган депутат керак. Шундай экан, номзодларни кўрсатишда янглишмайлик. Фақат ишончлилар учунгина овоз берайлик.

Бу фикрни сайлов округида ҳозир бўлган барча кишилар маъқуллашди.

— Ўтган чоршанба ва шанба кунлари Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театри ва политехника институти коллективларида депутатликка номзодлар кўрсатишда қатнашдик, — дейди 117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округи комиссиясининг секретари Ҳаёт Мақсудова. — Ҳар иккала йиғилишда коллективлар яширин овоз бериш йўли билан ўзларининг энг муносиб кишиларини депутатликка номзод этиб кўрсатишди.

Ушбу сайлов округида тайёргарлик ишлари кун сайин қизиб бормоқда. Ҳозир комиссия томонидан жойларда сайлов участкаларини тузиш ишлари ниҳоясига етмоқда. Шундай участкалардан Октябрь районида 51 та, Киров районида 80 та, Собир Раҳимов районида эса 100 дан ортиғини тузиш кўзда тутилган.

— Бу ишда бизга территориямизда яшовчи шаҳар ва район Советларининг депутатлари яқиндан ёрдам беришмоқда.

Комиссия хонасидан чиққанимизда соат кечки 20 га яқинлашган эди. Лекин шунга қарамай, бу ерга келиб-кетувчиларнинг кети узилмас, телефон қўнғироқлари бир зум тинмасди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Шартлар келишиб олинди

Тошкент саноат қурилиш трестига қарашли пардозлаш қурилиш бошқармасидаги Борихон Фозилов ва Абдулла Аназаров бошчилик қилаётган бригадалар бир-бирлари билан узоқ йиллардан бери мусобақалашиб келишади

— Бошқармамизда ҳаммаси бўлиб 16 бригада мавжуд, — дейди бизга бошқарма бошлиғи Қурбон Нуриллаев. — Бу бригадалар ҳар йил бошида бир-бирлари билан мусобақа бошлаб, унинг шартларини келишиб олишади.

Бу яхши натижа бермоқда. Йил сайин коллективимиз трест бошқармалари ўртасида пешқадамликни эгаллаб келмоқда. Масалан, биргина Борихон Фозилов бригадасини олайлик. Ҳозир коллектив «Алгоритм» заводи маъмурий биносида пардоз ишларини олиб бормоқда. Бригада аъзолари ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йили, яъни тарихий конференция йили социалистик мусобақасида актив қатнашиб, самарали ютуқларни қўлга киритишди. 76 минг 240 квадрат метр пардоз ишларини бажаришди. Пардозловчилар ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам катта режаларни кўзлаб туришибди. Улар яқинда бўлиб ўтган бригада йиғилишида йиллик топшириқни ноябрь ойигача 76 минг 500 квадрат метр сувоқ ишларини бажаришга аҳд қилишди.

Коллективда иш вақтидан унумли фойдаланишга, илғор техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш йўли билан меҳнат унумдорлигини белгиланганидан 1,4 процент оширилди.

Мусобақадош Абдулла Аназаров бригадасида эса 19 киши меҳнат қилади. Улар йил охиригача 77 минг квадрат метр пардоз ишларини бажаришни ўз олдиларига мақсад қилиб олишган.

Шу кунларда ҳар иккала бригада аъзолари зиммага олган квартал ва йиллик топшириқларни айтган муддатга бажариш учун ҳар бир имкониятдан унумли фойдаланиб, ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар

Д. ОБЛАЕВ.

«Оқшом»га хатлар

НЕГА ЙИҒЛАЙСАН, ШУҲРАТ?

Арман диёрида юз берган зилзила онламиз аъзолари қалбини ҳам ларзага солди. Дам олиш куни ҳамма фарзандларимиз тўпланишиб келишганда шу хусусда баҳс юритдик.

— Болаларим,— дедим мен,—биз онангиз билан ўз жамғармамиздан 300 сўмини Арманистонга ёрдам фондига ўтказмоқчимиз.

Бу таклифимни эшитиб ўғилларим хурсанд бўлиб кетишди.

— Ўша пулга биз ҳам ўз улушимизни қўшсак дада, — деди катта ўғлим. Бу гап ўртанча ва кичик ўғлимга ҳам маъқул бўлди. Уларнинг ҳар бири ўртага юз сўмдан ташлашди. Умумий пулимиз 600 сўм бўлди. Шунда бирдан набиралар чуғурлашиб қолишди.

— Бизчи, биз ҳам ҳисса қўшамиз.

Катта неварам Нигора бир чеккадан пул йиғишга тушди. Болакайлар баҳоли қудрат бир сўмми, уч сўмликми киссаларидан чиқариб беришди. Шунда кичкинтойимиз Шуҳрат бирдан йиғлаб юборди.

— Ҳа, тинчликми Шуҳрат.

Ҳаммамиз унга юзландик.

— Менда пул йўқ, — деди у ўкиниб.

Шуҳрат учун дадаси 50 тийин қўшди. Ана энди унинг қувончини кўрсангиз. Биз эса зилзила талафоти шу беш ёшли бола қалбини ҳам ларзага солганидан ҳайратда эдик.

Ҳамма жамғармамиз 630 сўму 50 тийинни ташкил этди. Кеча уни 700412-счётга ўтказиб қайтдик.

М. ХОДИЕВЛАР оиласи.

ҚАНД ҲАМ КЕРАК

Янги йил баҳонасида уйимизга ҳарбийда бирга хизмат қилган сибирлик дўстим меҳмон бўлиб келиб қолди.

Узоқ йиллардан сўнг қадрдонинг билан дийдор кўришиш кишига нақадар қувонч бахш этишини таърифлашга ҳожат бўлмаса керак.

Тўкин дастурхон атрофида Николай Токарев билан суҳбатимиз қизиб кетди. У Новосибирскдаги корхоналардан бирида электрик бўлиб ишлаётган экан. Мен унга ўз корхонам «Ташсельмаш» ҳақида гапириб бердим.

Суҳбат орасида чой қуйиб узатсам Николай пиёлани қўлига олади-ю, дастурхонга ниманидир истаб кўз югуртириб қўяди. Мен ҳайрон бўламан. Сўрашга ботинолмайман.

Ярим тунгача гурунглашиб ўтирдик.

Эрталаб ювиниб-тараниб дастурхон атрофидан жой олдик. Ўртоғим пиёладаги чойни қўлига олди-ю, менга юзланди.

— Саъдулла, бир дона қанд топилмайдими!— сўраб қолди у.

Ҳаммасига тушундим-у, мулзам бўлиб кетдим. Афсуски, хонадонимизда қанд йўқ эди. Гап қанд танқисчилиги ҳақида борганда, дўстим кулиб:

— Ҳечқиси йўқ. Бизда ҳам шу аҳвол—деб қўйди.

Ўйланиб қолдим. Қанд танқислигидан қачон қутулар эканмиз-а!

С. СОБИРОВ, қурувчи.

НАРХИ НЕГА ТУРЛИЧА?

Дам олиш куни майдачуйда харид қилгани Октябрь бозорига тушдик. Сабзавот маҳсулотлари растасида сараланган картошка, пиёз, сабзи, шолғом, турп тўкиб қўйилган.

— Картошка неча пул!

— Бир ярим сўм.

— Нима, — сўраймиз ақлимиз шошиб. Сотувчи бамайлихотир юқоридаги сўзни такрорлайди.

— Нега қиммат!

— Асрашнинг ўзи бўлмайди, ака,— дейди у бизга жавобан.

Пиёз— 70 тийин, сабзи— 30 тийин, шолғом — 50 тийин.

Олой бозори томон йўл оламиз. Бу ерда ҳам ўша маҳсулотлар. Лекин нархи Октябрь бозоридан фарқ қилади. Картошка 1 сўм, пиёз 50 тийин, сабзи —70 тийин, шолғом — 30 тийин.

Тавба, ўйлаймиз ўзимизча. Ахир ҳар иккала бозор оралиғи арзимас йўл. Бунинг устига улар битта бошқармага қарайди. Шундай экан, маҳсулотлар ўртасидаги бу кескин фарқни қандай тушуниш мумкин!

М. КАРИМОВ, ишчи.

Меҳнатда пешқадамлар

«Тошкент» мармар ишлаб чиқариш бирлашмаси ремонт-механика цехининг илғор ишчиси Неъматулла Тожибоев ўз вазифасини сидқидилдан адо этмоқда. У гранит мармарга ишлов берувчи дастгоҳ ва механизмларни сифатли ремонт қилиб бермоқда.

Ўн йилдан бери ана шу корхонада меҳнат қилиб келаётган Н. Тожибоев ойлик иш нормаларини ҳамиша ортиғи билан адо этиб, ҳамкасбларига намуна бўлмоқда.

СУРАТДА: Неъматулла Тожибоев.

М. Нуриддинов фотоси.

Компьютерли поток линия

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида янги цех ишга тушди. Бу цехнинг бошқаларидан фарқи шундаки, ўрнатилган тикув ускуналарини Франция, Япония ва ГДРлик мутахассислар тайёрлаган бўлиб, компьютерлар поток линиясидан иборат. Бунинг қулайлиги шундаки, бир йўла эркаклар ва аёллар енгил пальтолари тайёрланади. Айни кунларда цехда иш икки сменада ташкил этилган.

— Бир сменада 120 тикувчи ишлаб, иш давомида 540 та сифатли енгил пальтолар тайёрлашга эришмоқда, — дейди бирлашма бош инженери А. И. Гончарова.

СУРАТДА: янги тикув ускуналари.

С. Дроздов фотоси.

Янгича анъаналар— ҳаётимиз кўрки

Инсоний урф-одатлар ва маросимларни турмушимизга жорий этиш бўйича давра суҳбати

Тўйлар ҳақида ўйлар

Муҳтарам оқшомхоннинг эсида бўлса керак, ўтган йили газетамизнинг 26 декабрь сонида «Тошкент — янгича анъаналар шаҳри» мақоласини эълон қилиб Собир Раҳимов номли маданият ва истироҳат боғидаги «Оталар чойхонаси — кулгу кошонаси»да давра суҳбати бўлишини эслатиб ўтган эдик. Маълумки, бу мулоқот Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти, халқ ижоди ва маданий оқартув ишлари республика илмий методик маркази ва «Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси ташаббуси билан ўтказилган эди. Биринчи мулоқот тўйларимиз ҳақида бўлиб ўтди. Давра суҳбатида республикамизнинг кўзга кўринган олимлари, маданият ходимлари, маҳалла комитетларининг раислари, активлари иштирок этдилар.

Давра суҳбатини Ўзбекистон ССР Маданият министлигининг ходими, таниқли этнограф олим Билол АМИНОВ бошлаб берди.

— Бугунги давра суҳбатимизда жамоатчиликнинг эътиборини энг долзарб масалалардан бири — тўй масаласига қаратмоқчимиз, — деди у. Маълумки, турли урф-одатлар инсоннинг бутун ҳаётини қамраб олади. Киши ўз турмушини бу урф-одатлардан ташқарида тасаввур этиши қийин, албатта. Турмуш тақозо этган ҳар бир маросим маълум иқтисодий-ижтимоий ва руҳий асосга эга. Бирор урф-одат тасодиф билан юзага келмайди. Шундай экан, оила қуришни ҳаётдаги энг муҳим ижтимоий маросим — тўй шаклида нишонлаймиз. Никоҳ тўйи янги оила ташкил топишига бағишланган шодиёнадир. Унда спиртли ичимликлар истеъмол этишни тақиқлашга аллақачон вақт етди. Ичкиликбозлик сингари тубанликлар тўйга мутлақо номуносиб. Маросимларимиздаги яна бир камчилик бу — исрофгарчиликдир. Ўзбек хонадони учун тўйдан бошқа орзу-ҳавас, дард йўқ, деган тушунчани энг аввало ўз онгимиздан, сўнгра бошқаларнинг қалбидан юлиб ташлашимиз керак. Сир эмас, халқимизнинг фаровонлиги йилдан йилга юксалиб бормоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг олий мақсади ҳам халқнинг турмуш маданиятини яхшилашдан иборат. Иттифоқимиздаги бошқа республикалар халқлари билан турмуш тарзимизни қиёсласак (моддий-маиший буюмлар билан таъминланиш назарда тутиляпти), оила бюджетининг истеъмолдаги эҳтиёжи кўпроқ ортиқча керак бўлмаган маросимларга сарф бўлаётганлигини кўрамиз. Мана бир мисол. Шу кунларда келин-куёвга қилинаётган сарполарни кўринг. Нималар йўқ дейсиз?! Бу ашқол-дашқолларни кўриб, тўйдан кейин бир умрга бахтли пенсияга чиқиб, шу буюмларнинг содиқ қули бўлиб қоладигандек туюлади, кишига. Наҳотки, улар болаларининг бахти ана шу буюмлардан иборат деб билсалар. Менинг назаримда, улар ота-онанинг емай-ичмай, соғлиғини ўйламай тўплаган жамғармаларининг ғирт истеъмолчиларига ўхшайди.

Фатхулла Зикриллаев, Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтининг доценти, физика-математика фанлари кандидати, СССР Олий таълим аълочиси.

— Тўйларимиз камтарона, камчиқим, ихчам ва сермазмун бўлиши керак. «Тўйлининг тўйи, тўйсизнинг куни ўтади» деб бекорга айтишмаган. Катта, дабдабали тўйлар қилиб, қарздор бўлиб қолишдан не ҳожат. Ҳақиқий турмуш тўйдан кейин бошланади. Турмуш эса аччиқ-чучукдан иборат. Донишмандлар «Турмуш — асал арининг уясидир, уни болининг лаззатидан татимоқчи бўлган киши заҳрига ҳам бардош бериши керак» деган гапи бор. Ҳозирги айрим ёшларимиз тоқликда вафо ваъда қилиб, жуфтда жафо совға қилурлар. Маълумки, иморат ҳашарсиз бўлмаганидек, тўй ҳам тўёнасиз бўлмайди. Тўёна бу қарз эмас, балки яқин кишисига бўлган ёрдам, ҳимматдир. Ўтмишда қарз олиб уйланганлар кўп бўлган, хотин эса ёнга қолган. Шуни алоҳида эслатиб ўтиш кераки, баъзан тўй баҳона тўёна йиғиб олувчилар ҳам учраб туради. Тўйнинг асосий вазифаси — муқаддас оиланинг шаклланиши ва мустаҳкамланишига қаратилган бўлиши керак. Ҳамма жойда ва ҳамма вақт севги-муҳаббатни ардоқлашимиз, меҳр-оқибатли бўлишимиз лозим. Шунда ҳаётимиз фаровонлашиб, келажагимиз порлоқ бўлиши шак-шубҳасиздир.

Убайдулла Абдуллаев, педагог.

— Кейинги пайтларда шаҳримизнинг кўпгина маҳаллаларида тўйлар дабдабасиз, қуда томонларнинг ўзаро келишувига мувофиқ ўтиши одат тусига кириб қолди. Тўйларимизни қўшиқсиз, хонандасиз тасаввур қилиб бўлмайди. Яхши қўшиқ — жон озиғи. Тўйхонада эшитилган ёқимли куй, дилрабо қўшиқ, чиройли рақс кишиларнинг чарчоғини ёзади, маънавий озиқ беради. Аммо шундай бўладики, баъзи тўйларда овоз кучайтиргич қўйилиб, бутун маҳалла оёққа турғизилади. Тўй эса тонг отгунча давом этади. Албатта бундай қилиш нотўғри. Тўйларнинг вақтини чегаралаш керак. Тўғри, тўйга қайси хонандани таклиф қилиш тўй эгасининг шахсий иши, лекин «Гуллола», «Наргиз», «Нафосат» номли ансамбллар кўпайиб кетди. Синхронизатор, барабан, орган товушлари, ҳар бири сандиқдек келадиган карнайлардан таралиб турадиган «симфония»ни кўз олдингизга келтиринг. Бундай жойда бир-икки соат туриб бўлмайди. Ахир бундай беўхшов товушлар меҳмонларни толиқтириб қўяди-ку! Музика асбобларини ҳаддан ташқари баланд овозда тинғиллатиш, саёз қўшиқлар, беибо аскиялар, бепарда хандалар, бачкана рақслар кишининг асабини бузади. Сочини елкасига тушириб олган 15—20 ўспириннинг чанги чиққунча ер тепинишлари, музика ва рақсда ғарбга сажда қилишлар, айримларнинг қўлларига микрофон ушлаб оғизларидан боди кириб, шоди чиқишлари кишининг ғашини келтиради. Тўйнинг файзли ўтиши кўп жиҳатдан бошқарувчига боғлиқ. Шунинг учун тўй бошқарувчисининг маҳалла отахонлари томонидан белгиланиши мақсадга мувофиқдир.

Тўйда мактаб ўқувчиларини, айниқса, бошланғич синфда ўқийдиган ўқувчиларни, ҳатто боғчада тарбияланувчиларни кўплаб учратиш мумкин. Ёш болаларнинг тўйхонада ивирсиб юришлари, стол устидаги салқин ичимликларни рухсатсиз кўтариб кетишлари тўйнинг тартибли ўтишига ҳалақит беришидан ташқари, уларнинг тарбиясига салбий таъсир кўрсатади. Аввало ҳар бир ота-она ўз фарзандини назорат қилсин. Қўшниникидаги тўй тарқалмагунча юришига йўл қўймасин. Умуман, тўйларимиз замонамизнинг талаби даражасида ўтсин.

Музаффар Жаъфаров, Акмал Икромов район Совети ижроия комитети маданият бўлими мудири.

— Давра суҳбатининг ташкил этилишидан мамнунмиз. Чунки бугунги кунда халқимиз тўплаган удум ва маросимлардан фойдаланиш билан бирга замон талабига мос, инсонларда қизиқиш уйғотадиган янги урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш пайти етиб келди, деб ўйлайман. Маълумки, инсон ҳаётини тўйларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Бу борада анча ишлар қилинди. Аммо ҳали бажарилиши лозим бўлган ишлар, ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар жуда кўп. Масалан, никоҳ тўйлари арафасида ўтказиладиган «Қиз ўтириш», «Қизлар базми»ни ўтказиш шартмикан? Бу одат илгарилари ўз даври учун аҳамият касб этганлиги албатта тушунарли. Лекин бугунги кунда ортиқча сарф-харажатлар билан бирга, хонадон учун катта ташвишлар келтириб чиқармоқда. Келин бўлғуси қизнинг иш ёки ўқиш жойидан келадиган коллективи ўзларига қулай вақтни танлаб келиб, кичик даврада ўз ҳамкасбларини табриклаб кетишлари мумкин, лекин турли вокал-чолғу ансамблларини таклиф этиб, таниш ёки нотаниш йигитлар ёки қизлар келиб, турли нохушликларни келтириб чиқараётганлиги яхши эмас. Бундай йиғинларда маҳалла активлари ҳам, айрим ёши улуғ қавм-қариндошлар ҳам қатнашишни ўзларига муносиб кўрмайдилар. Натижада ёшлар ўз ҳолига ташлаб қўйилмоқда.

Яна бир одат — никоҳ кундаги келин уйига ташриф буюрувчи қариялар ва куёв навкарлар ҳақида ҳам ўз фикримни билдирмоқчиман. Қарияларимиз айрим ҳолларда келин хонадонида наҳорда ёки пешин пайтида ошга таклиф қилинмоқдалар. Баъзи жойларда эскича ҳолда кечки пайт алоҳида келадилар. Сўнгра куёв бола ўз ўртоқлари билан келади. Хонадонда эртадан кечгача меҳмон кутилади, ортиқча исрофгарчиликка йўл қўйилади. Одатда куёв йигитнинг аксарият ўртоқлари никоҳ кечасига йиғиладилар, ёки тўй дастурхонини тайёрлаш билан банд бўладилар. Шу сабабдан кўпинча келин уйига беш-олти куёв навкар билан йигирма-ўттиз нафар, баъзида эса ундан ҳам кўп кичик ёшдаги болалар келади. Уларнинг кийим-бошлари, юз-қўллари кир, ҳеч қандай тартиб-интизомга риоя қилмайдилар. Уларга эса оталари ёки акалари сингари кишилар хизмат кўрсатадилар. Айрим ҳолларда кўпгина йигитлар ширакайф бўлиб келадилар. Иззат-икром кўрсатган хонадонга беҳурматлик билдирадилар. Ахир бундай удумда қандай маъно бор? Ахир шу удумга янгича бир маъно берилса, бўлмайдими? Яъни, куёв бўлмиш фарзанд қайнотаси ва келин қавм-қариндошлари билан юз кўришиш мақсадида ўша берилаётган наҳорги ёки пешин пайтидаги ошга оталари, қавм-қариндошлари, маҳалладошлари, ёру-биродарлари билан ташриф буюрса, иззат-икром билан кутиб олинса, илк бор қариндош бўлмиш оилага илтифот кўрсатилса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Шунингдек, «чарлар», «қуда чақириқ» сингари удумлар бугунги кунда ортиқча сарф-харажатларни келтириб чиқармоқда. Мен Абдулла Набиев номли маҳалла комитетининг раиси, севимли актёримиз Ғани ака Аъзамовнинг фикрларига тўла қўшиламан. Яъни, тўй ўтказишнинг умумий тартиби-тавсияномаси ишлаб чиқилса ва жойлардаги район ижроия комитетининг маданият бўлимлари, маданият уйлари, ЗАГС ва жамоатчилик советлари, маҳалла комитетлари, маҳалла шароитига мослаштириб уни амалга оширишнинг чораларини кўрсалар ва уни қаттиқ назорат остига олсалар айни муддао бўлур эди. Бунинг учун республика илмий методик маркази қошида ана шу ишларга раҳнамолик қилувчи совет ташкил этиш керак.

Маҳаматжон Мирзамуҳамедов, Чиланзор районидаги «Мевазор» маҳалласининг тўй ўтказиш комиссияси раиси.

— Давра суҳбатининг мавзуси ҳақиқатан ҳам долзарб масалаларнинг бирига бағишланганлиги мени қувонтирди. Ҳозирги ўтаётган тўйларимиз ихчам, мазмунли ва кам харажатли бўлиши керак. Афсуски, айрим тўйлар жуда дабдабали ўтказилмоқда. Исрофгарчиликка йўл қўйиляпти. Бизнинг маҳалламизда тўйлар тўй комиссиясининг назорати остида ўтказилади. Никоҳ тўйлари бир кунда ўтказилиб, олиқ-солиқ деган бўлмағур маросимларга йўл қўйилмайди. Тўйларни белгиланган муддатда тугатилишига ҳаракат қиламиз. Тўйда иштирок этадиган санъаткорларни, шунингдек, ўртани олиб борувчиларни, маҳаллада ўтказиладиган тўйлар қоидаси билан таништирамиз ва репертуар планларини муҳокама қилиб чиқамиз. Бу эса ўз самарасини бермоқда.

Собиржон Маҳкамов, А. Иброҳимов номли маҳалла комитети раиси ўринбосари.

— Бундан бир неча йил олдин ичкиликбозлик, алкоголизмга қарши кураш ва янги анъаналарни жорий этиш бўйича маҳаллаларда қарор қабул қилинган эди. Бора-бора яна эски ҳолига тушиб қолди. Чунки, назорат сусайди. Бугун мана жуда яхши қимматли фикр ва мулоҳазалар бўляпти. Уларнинг замонавийларини оммалаштиришимиз лозим. Илғор маҳаллаларнинг тажрибаларини кенг ёйиш лозим. Тўй қиладиган одам маҳалла комитетига чиқиб, активлардан маслаҳат олса ёмон бўлмайди.

Раҳима Авлиёқулова, «Янгиариқ» маҳалла комитети хотин-қизлар советининг раиси.

— Тўй куни ЗАГС ҳам ўтказилса деган таклиф бор. Кундузи ЗАГСдан ўтгандан кейин шаҳримизнинг энг гўзал қадамжоларини, тарихий ёдгорликларини айланиб чиқиб, сўнг дид билан тайёрланган дастурхон атрофида ёшларга чин юракдан бахт-саодат тиланса. Шундан сўнг ўйин-кулгидан кейин куёв билан келин яқинлари билан куёвникига йўл олишса, қандай яхши бўлар эди. Тўйобориш маросимининг ҳам кераги йўқ. Тоғора-тоғора пишириқларнинг, ортиқча харажатларнинг нима кераги бор.

Муҳаррам Одилова, Хувайдо номи маҳалла комитетининг хотин-қизлар Совети раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи:

— Барча маҳалла комитетлари қошида тўй комиссияларини жорий этиш лозим. Тўйлар бир кунда қиз ошисиз, ортиқча харажатларсиз ўтадиган бўлсин. Тўйларимизни ичкиликсиз, баланд овозли музикасиз, камтарона, чиройли ва мазмунли ўтказайлик. Тўй комиссиялари тўйдан олдин ўша хонадонга бориб, уларнинг сарф-харажати билан танишиб чиққанлари маъқул. Бу мақсадга мувофиқ бўлади.

Эшон Асадов, 1942 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши ветерани, Хувайдо номли маҳалла комитетининг раиси.

— Кейинги пайтда ҳақиқатан ҳам тўйларда исрофгарчилик кучайди. Тўғри, замонимиз фаровон, тўкин-сочин, дастурхонимиз бут, қоримиз тўқ. Лекин тўй қилишдан мақсад нима? Тўйдан мақсад — тўйгунча еб-ичиш, йиқилгунча маст бўлиш, топган-тутганни совуриш эмас, балки икки ёшга яқинлар орасида бахт-саодат тилаш, катта ҳаётга кузатишдир. Оила — бу жамият куртаги. Ҳар бир ота-она ўз фарзандига оила масъулиятини тушунтириши керак. Бундан маҳалла активлари, хотин-қизлар советлари четда қолмасликлари лозим. Тўй кўпчиликники, уни маслаҳатлашиб қилган лозим. Мен ихчам ва мазмунли тўй тарафдориман. Албатта, тўйлар ҳақида, уларни қандай ўтказиш ҳақида тавсиянома ишлаб чиқиш фикрига қўшиламан.

Айниддин Зайниддинов, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги республика кулги маркази қошидаги «Хушнуд» аскиячилар клуби раҳбари.

— Мен тўйлардаги музика ва қўшиқлар ҳамда ўртага тушиб ўйновчилар ҳақида гапирмоқчиман. Тўйларга катта юк машинасига зўрға сиғадиган музика асбоблари билан келган (хонадонларда ўтадиган тўйларни назарда тутяпман) санъаткорлар тунука томга ёққан дўлдек тақир-туқур қилишади. Қулоқни қоматга келтиришади. Улар айтаётган «Каравай, вай-вай», «Эй, санам» каби қўшиқларга ўспиринлар ўртани тўлдириб ликиллашга тушишади. Улардан сўзсиз ҳамма ранжийди. Тезроқ кейин пайига тушади. Ахир тўй мароқли ва мазмунли ўтиши, келин-куёв шанига эзгу тилаклар билдирилиши керак бўлган маросим-ку! Бизнинг 2 ва 3-Чақ-Камолон маҳаллаларимизда бундай бемазагарчиликларга чек қўйилмоқда.

Хуллас, шу куни давра суҳбати қизигандан қизиди. Ҳамма ўзининг фикр ва мулоҳазаларини билдирди. Ошкора мулоқот сўнгида кўпчилик тўйларимизни қандай ўтказиш тўғрисида қоида-тавсиянома ишлаб чиқишни бировоздан маъқуллади. Биз ҳам бу фикрга тўла қўшиламиз. Биз бугун бу ерда барча сўзга чиққанларнинг гапларини келтириш имконига эга бўлмадик. Давра суҳбатидан сўнг редакция оқшомхонлардан ҳам кўплаб хатлар олди. Улардаги қимматли фикр ва мулоҳазаларни «Акс-садо» рубрикаси остида бериб борамиз. Ҳурматли оқшомхонлар, давра суҳбати давом этади. Тўйларимизни қандай ўтказиш тўғрисидаги ўзингизнинг қимматли фикр ва мулоҳазаларингизни редакцияга йўллашингиз мумкин. Фақат конверт сиртига «Тўйлар ҳақида ўйлар» деган белги қўйишни унутманг.

Давра суҳбатини Т. ТОЕВ ёзиб олди.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

КОЛОМБО. Шри Ланка маъмурлари 15 февралда бўладиган парламент сайловида овозга қўйилаётган ҳар бир номзодга ўз хавфсизлигини таъминлаш мақсадида уларга ўқ отиш қуроли ва радиотелефон таклиф этдилар.

225 депутатлик мандатига даъвогар бўлган барча 1393 номзодга қилинган бундай таклиф оролдаги мураккаб вазиятни акс эттиради. Бу ерда сингал ва тамил жамоалари вакиллари ўртасидаги қонли тўқнашувлар 1983 йилдан буён тўхтовсиз давом этмоқда.

Ҳозир рақобат қилаётган экстремист гуруҳларнинг кўпчилиги Шри Ланка раҳбариятининг даъватига мувофиқ қуролни ташлади ва мамлакатда тинчликни тиклашдан иборат сиёсий жараёнда иштирок этмоқда. Лекин тамилларнинг «Тамил илама» озодлик йўлбарслари» ва сингалларнинг «Жаната вимукти перамуна» тўдалари ҳаракат қилаётган оролнинг шимоли-шарқи ва жанубида жиноий хуружлар ҳануз давом этмоқда.

ДЕҲЛИ. Энергетика бўйича Совет — Ҳиндистон ишчи группасининг бу ерда бўлиб ўтган ўнинчи мажлисида Ҳиндистоннинг энергетика объектларини қуришда Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди.

Томонлар қабул қилган якунловчи ҳужжатда бешта катта электростанция — «Виндхячал-2» иссиқлик электростанциясини, «Мангалор» иссиқлик электростанциясини, «Метон» иссиқлик электростанциясини, «Кайямкулам» иссиқлик электростанциясини ва «Кол дэм» гидроэлектростанциясини (уларнинг умумий қуввати 3,3 миллион киловатт атрофида), шунингдек «Виндхячал — Жабулпур — Итараси» ҳамда «Дулапси — Кишенпур —Сринагар» юқори кучланишли электр линиялари қуришда Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга иқтисодий ва техникавий ёрдам бериши кўрсатилган. 60-йилларда Совет Иттифоқининг ёрдами билан Ҳиндистонда қурилган ва ҳозир ишлаб турган электростанцияларни янгилаш ва ремонт қилишда ҳам СССР иштирок этади.

МАДРИД. Испания қуруқликдаги қўшинларининг вертолёти чоршанба куни ҳалокатга учради. Машина осмонда машқ учиши вақтида Мансанарес—эль—Реаль шаҳри яқинидаги сув омборига қулаб тушди. Вертолётдаги тўрт ҳарбий хизматчидан биттаси ҳалок бўлди, бошқаларни эса қутқариб қолишга муваффақ бўлинди.

ТОКИО. Жажжигина чанғичи кишиларни лол қолдириб, қор қоплаган тик қияликлардан шиддат билан учиб бормоқда. Слаломнинг мураккаб трассасидан ўтгандан кейин у аста-секин тўхтади, шундан сўнг рўпарамизда робот тургани маълум бўлди.

Бу янгилик Ниигата шаҳридаги «Дзиоэцу» педагогика институтининг профессори Мотиноси Миура томонидан яратилган. Бу «электрон чанғичи»га «Роботаро» деган ном берилди, унинг вазифаси чанғида учаётган спортчининг мураккаб ҳаракатларига «тақлид» қилиш ва чанғида пастликка учиб тушишнинг рационал программасини белгилашдан иборат.

Жисмоний тарбия ва биомеханика соҳаси мутахассиси бўлган профессор М. Миуранинг фикрича, у яратган автомат чанғи базаларида ишлаётган тренерлар учун яқин ёрдамчи бўлиши мумкин. Узунлиги 30 сантиметр бўлган чанғида учаётган 20 сантиметрлик «Роботаро» ўзи учун тузилган программага кўра, ҳаракат элементларини ва тоғ чанғичиларининг жуда мураккаб маневрларини яққол намойиш этиши мумкин. Робот алюминий қотишмасидан тайёрланган бўлиб, уни электр батарейкалари ҳаракатга келтиради.

ЗАМОНАВИЙ ЎРТА АСР БИНОЛАРИ

Германия Демократик Республикасининг Росток шаҳридаги кўҳна университет майдонида жойлашган бинолар бир қарашда бир неча йиллардан бери тургандек туюлади. Аслида улар яқиндагина панеллардан тикланган. Ўз-ўзидан равшанки, бундай панеллар серияли равишда ишлаб чиқарилмайди, улар ўрта аср Германиясининг архитектураси услубига мослаб махсус тайёрланган. Мазкур бинолардаги квартиралар ўрта аср квартираларидан кескин фарқ қилади: улар яхши планлаштирилган, барча замонавий қулайликларга эга. Бир сўз билан айтганда, уларда истиқомат қилувчилар ҳам, туристлар ҳам мамнун. «Ўрта аср» биноларининг пастки қаватларида музейлар жойлашган.

ДАМАШҚ ШАМШИРИНИНГ ЗАРБАСИ

Ғарбий Германиядаги «Крупп» фирмасининг мутахассислари қурол ясаш учун ишлатиладиган, ўз сифатлари жиҳатидан машҳур қадимги Дамашқ шамширидан қолишмайдиган пўлат ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Бу борадаги ишлар беш йилдан зиёд давом этди: электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида араб пўлатининг таркиби, технологияси ва шамширни тайёрлашга доир тавсияномалар синчиклаб ўрганилди. Синовларга жисмоний жиҳатлари: бўйи, вазни, мушакларининг ҳажми бўйича деярлик бир хил икки спортчи жалб этилди. Буни қарангки, ҳақиқий Дамашқ шамшири билан берилган зарба солдатларнинг пўлат каскасини икки бўлакка бўлиб ташлабди, «Крупп» фирмаси ясаган шамшир эса каскани пачақлаб, чуқур из қолдирибди холос.

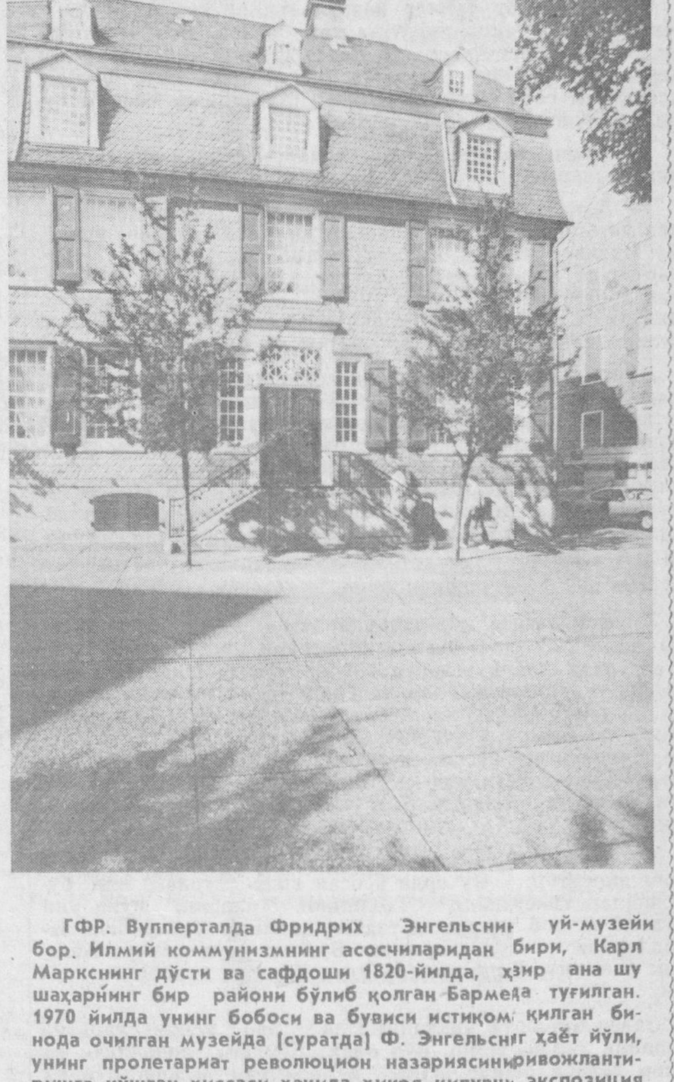

ГФР. Вуппертадда Фридрих Энгельснинг уй-музейи бор. Илмий коммунизмнинг асосчиларидан бири, Карл Маркснинг дўсти ва сафдоши 1820-йилда, ҳозир ана шу шаҳарнинг бир райони бўлиб қолган Бармеда туғилган. 1970 йилда унинг бобоси ва бувиси истиқомат қилган бинода очилган музейда (суратда) Ф. Энгельснинг ҳаёт йўли, унинг пролетариат революцион назариясини ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ҳақида ҳикоя қилувчи экспозиция кўргазмага қўйилган.

АДН — ТАСС фотоси.

РОССИЯНИ СЕВГИН РУТУБАТЛИ КУНДА ҲАМ...

Борис ВАСИЛЬЕВ

Ана шу қораламаларни ёзишим кеpакмиди, йўқмиди, бунга имоним комил эмас. Мен тарихчи ҳам, назариётчи ҳам эмасман, мен Ватан қисматидан таҳликага тушаётган кекса рус адибиман.

Жамики ёзаётганларим шубҳа билан йўғрилгандир. «Назаримда, шундай», «Эҳтимолки, бундай бўлиши керакдир» деган фаразлар ҳамиша ўй-фикрларимни чулғаб олган эди. Шам ёқиб, ҳақиқатни топиб бўлмайди. Иккиюзламачи ва қуруқ қироатхоннинг патагини «ялаган»дан кўра зимистонда пешонани уриб ёриш ҳалолроқ, афзалроқдир. Ахир, маданият бобида «Биз», деб кўкракка урамиз, ахлоқ-одобга келганда эса «Мен» майдонга чиқади. Агар маданият тарихнинг риштасини эшитса, ахлоқ-одоб ҳар кимнинг қилмишидан таркиб топади.

Мен одамзодни кашф этганимда олтинчи синфда ўқиётган эдим, чоғи. Ана ўшанда уйқум қочиб кетиб, оромим бузилган. Билиб олганим йўқ, тушуниб олганим йўқ, айни кашф этдим ва менинг болалик ақл-идроким одамзоднинг буюклигидан ларзага келди.

Мен ўшанда ҳар бир одам — русми, папуасми, негр-хитойми, қорами оқми ёки сариқ, қариями ёки гўдакми, ўғилми ёки қиз болами — буларнинг ҳаммаси табиат иноят этган умрини яшаб, абадий мавжуд бўлиб қолажагини кашф этдим. Бугун мавжуд, кеча мавжуд бўлган эртага ҳам мавжуд бўлади, чунки ҳар бир инсоннинг ҳаёти ягона инсон насли абадий кўм-кўк дарахтдаги битта-битта япроқдир, холос. На тирноғи ва на тиши бўлган жиш жонивор яшаш учун бешафқат курашда шунчаки омон қолмай, табиатнинг қаҳрли исканжасидан қутулиб қолиб, емак-ичмак эҳтиёжи учун эмас, балки руҳ талаби билан бирлашди, шаҳарлар ва давлатлар бунёд этди — Одамзодга айланди. Бунга неча юз минг йил сарф бўлди, бу давр мобайнида айиқ-айиқлигича, арслон-арслонлигича, кийик-кийиклигича қолаверди, фақат инсонгина Етуклик чўққисига кўтарилди. Бизнинг аждодларимиз азоб-уқубат чекиб ўзларини шафқатсиз йиртқичлардан ажратиб турадиган деворни кўтардилар, ён атрофларига мусаффо ҳавони уфурдилар, шундай қилиб келгуси авлодлар яшаши учун муҳит яратдилар.

Бу инсониятни бало-қазолардан муҳофаза этадиган девордир, бу инсониятга яшаш ва камол топиш имконини берадиган оби ҳаётдир. Маънавият Олами Бор. Уни ўрганиш, ёдлаб олиш мумкин эмас, ниҳоят уни қисмларга бўлиб тадбиқ этиш мақсадида қоидалар, бандлар, пунктларга ажратиб юбориш ҳам мумкин эмас; маънавият тирик жисмлар қонунига кўра мавжуддир. Маънавият соғлом ёки касал, юксак ёки тубан, зарарли ёки илҳомбахш бўлиши мумкин, лекин у тирик танда юрак уриб турганидек, мавжуд бўлмай қолиши мумкин эмас. Шахсий маънавиятни камол топтиришнинг яккаю ягона йўли маънавиятнинг теран қадриятларини ўзига, ўз онгига сингдиришдадир: «Шахсни тарбиялаш» сўзининг асосий мағзи мен учун худди ана шундадир. Биз тарки одат — амри маҳол қабилида иш тутиб шахсни эмас, балки болаларни, жангчиларни, ватанпарварларни, коммунистларни, комсомолларни, пионерларни тарбияламоқдамиз. Аслида эса маънавий тарбия кўрган шахснинг ўзи бутун бир оламдир. Маънавият давлат томонидан ҳимоя қилинмайди, ваҳоланки маънавиятсиз давлатни тасаввур этиш мумкин эмас. Эндиликда маънавият бизни табиат кучларидан эмас, балки ўзимиздан муҳофаза этмоқда. Аммо, таассуфки, маънавиятнинг ўзи шу қадар ожиз, шу қадар занф ва шу қадар ички емирувчи кучлар ва ташқи кемирувчи кучлар гирдобига тушиб қолдики, энди маънавиятнинг ўзи ҳар куни, ҳар соат асраб-авайлашга, куч-қувват бахш этилишига, поклаб туришга муҳтож бўлиб қолди.

Маънавият ялпи энтропия қонунига бўйсунади, модомики, жаҳонда энергия иссиқ жисмдан совуқ жисмга муттасил ўтиб турган экан, табиатда эса тирик вужуддан ўлик вужудга ўтиб турган экан, инсоният жамиятида эса ҳали яқингинадан бошлаб маънавиятни ялписига жўнлантириш, маънавиятнинг «оби ҳаётини» беҳуда исроф қилиш кўзга чалинди. Маънавиятнинг ана шу мавжуд нураши орқага қараб сурилиб кетиш хавфидир, бизнинг кўз ўнгимизда ана шундай бўлган эди: биз ҳаммамиз яна қайтадан юксакликка чиқиш нечоғлик қийин бўлишини яхши биламиз. Бу ўринда руҳият чўққилари ҳақида гапираётганимиз йўқ, аждодларимиз бир вақтлар эгаллаган марраларга кўтарилиш ҳам амри маҳол бўлиб қолади.

Биз узоқ вақтдан буён ўз тарихимиздан бегона бўлиб қолган эдик. Тарих махсус тарзда қўриқланадиган машъум пўлат сандиқларда эл кўзидан пинҳон сақланаверди. Жаҳондаги ҳеч қайси миллат ўз халқи тарихи билан ана шундай курашни бошидан кечирмаган бўлса керак; кўнглимиздаги тарихни ҳис этиш туйғусини кўп замонлардан бери обдон бўғиб келишди, бизни тўқиб чиқарилган тарихга, бир қолипдан ҳаёсизлик билан бичиб-тўқилган ёлғонъяшиққа ўргатишди, эндиликда эса, бир чимдим-бир чимдим ҳақиқатдан баҳра олаётган эканмиз, кўпчилигимиз буни Лохнесс аждари ёки «муз одам» ҳақидаги афсоналарни эшитгандек оғзимизни ланг очиб тингламоқдамиз. Шу боисдан ҳам кўнглим шубҳага тўлиб-тошиб турибди. Биз нечоғли буюк, олтиндек қиммат маънавият хазинасига эга бўлганлигимизни аниқ-равшан ҳис этишимиз керак, мен ор-номус ва олижаноблик аслзодаларнинг фазилати бўлмай, балки умумхалқ маънавиятининг мулки бўлган эди, деб эслатиб қўймоқчиман холос. Эҳтимол ёзаётганларим бир текис чиқмас, чунки мен тарихни эмас, балки унинг маънавий натижаларини, ўзим фаҳм этаётгандек баён қилмоқдаман.

1.

Ҳар йили Нижегород ярмаркасига олтинранг дон дарёи азимдек оқиб кирар эди. Жанубдаги губерниялардан кемалар карвони узлуксиз келиб турар, ғалланинг нархи кунига неча бор ўзгарар, лекин вақт нарх-наводан ҳам қимматроқ эди. Савдогарлар қўл олишиб, бир-бирларига чин сўз беришар, аммо бутун Россияда, ҳойнаҳой ўз сўзининг устидан чиқмайдиган, кўпинча эса гувоҳлар иштирокисиз берилган ваъданинг устидан чиқмайдиган бирорта ҳам савдогар топилмас эди. Субутсизликдан ор қилишар эди, субутсизликнинг ўзи бўлиши мумкин эмас эди: чин сўз Россияда ҳужжатдан кўра аълороқ эди.

1877 йилнинг 13 июль куни Петербург шаҳар ҳокими Треповнинг буйруғи билан сиёсий маҳбус Боголюбов ҳивич билан саваланди. Орадан ярим йил ўтгач, 1878 йилнинг 24 январь куни Вера Засулич тўппончадан ўқ узиб Треповни оғир ярадор қилди, мен, деб изоҳ берди Засулич, одам иззат-нафси букилгани учун ўч олдим. 1878 йилнинг 31 март куни маслаҳатчилар суди Вера Засулични оқлади, суд залига йиғилган кишилар бу қарорни қарсаклар билан кутиб олдилар.

1902 йилнинг февраль ойида Фанлар академияси М. Горькийни академиянинг фахрий аъзоси этиб сайлади, аммо ҳукумат сайловни бекор қилди. Ана ўшанда А. П. Чехов ва В. Г. Короленко норозилик билдиришиб, фахрий академик унвонидан эл кўз ўнгида воз кечдилар.

1904 йилда Одесса қирғини бўлганида беш нафар студент (уларнинг тўрттаси, газеталар ўша вақтда ёзганидек, «Кавказ миллати»га мансуб эди) жаллодларни қўлларига қурол олиб кутиб олдилар. Улар ҳалок бўлишди, аммо бу кишиларнинг намунаси туфайли юзлаб диёнатли кишилар баррикадаларга чиқишди: Катаевнинг «Оқариб кўринар ёлғиз бир елкан» повестидаги Петя ва Гаврик ана шу кишиларга ўқ-дори узатиб турган эдилар.

1921 йилда Москвада бир гуруҳ анархистлар қамоққа олиниб ҳукм қилинди. Ўша кезлар анархистларнинг ғоявий доҳийси бўлган князь П. А. Кропоткин вафот этди. Қамоқдаги анархистлар князь вафотидан хабар топиб ўз устозлари билан видолашиш учун ижозат берилишини сўрадилар ва қайтиб келамиз деб, чин ваъда беришганидан кейин қамоқдан чиқдилар. Мотам маросимидан кейин уларнинг ҳаммаси қамоқхонага қайтиб келишди.

1913 йилнинг сентябрь—октябрь ойларида Киевдаги суд мажлисида Мендель Бейлис Андрей Юшинский деган болани диний таомилга кўра ўлдиргани хусусидаги иш кўрилаётган эди. Бу масала билан бевосита охранканинг ўзи шуғулланди, суд ҳайъати ҳам, гувоҳлар ва экспертлар ҳам, маслаҳатчилар ҳам атайлаб танланди, булар ашаддий реакцион кайфиятдаги кишилар эди. Суд мажлиси арафасида реакциянинг органи бўлган «Русское знамя» газетаси иғвогарона мақола чиқариб, қуйидагиларни таъкидлаган эди: «Инсоният ҳаёти учун бўрилар, чаёнлар, газандалар, заҳарли ўргимчаклар нечоғли хавфли бўлса яҳудийлар ҳам шу қадар хавфли эканлигини ҳукумат тан олиши шарт». Суд ана шу шиорни жон-жаҳди билан амалга оширишга уринди, аммо маслаҳатчилар оқлаш ҳукмини чиқардилар. Мухбир суддаги маслаҳатчидан ана шундай ҳукм чиқаришга нима мажбур этди деб сўраганида соддагина, ҳаққоний жавоб эшитди:

— Виждон амрига кўра шундай ҳукм чиқардик.

Виждон. Виждон деган сўз ёдимизда бўлсин. Чунки бу сўз ҳозир онда-сондагина тилга олинмоқда. Биз бу сўзни «Ишчи виждони», «Қишлоқ меҳнаткашининг виждони», «Совет кишисининг виждони» деган ғалати қўшимчалар билан абгор қилдик. Виждон эса сифатлашга муҳтож эмас: виждон ё бор, ё йўқ. Буни ёдга олаётганимнинг боиси шундаки, бугун ҳам маънавиятимиз орқага қараб тисарилиб кетмоқда. Биз буни англаб оладиган бўлсак, аввало амалий ишларимизга нафи тегади деб ўйлайман. Бу ўринда гап рамзий маънода эмас, балки том маънода қайтадан тирилишимиз ва омон-эсон қолишимиз ҳақида бормоқда. Сўнгги юз йил мобайнида маънавий жиҳатдан тўкис мамлакатда нималар содир бўлди, мен буни билишни истайман, буни билиб олиш учун биргаликда ўйлаб кўришимиз керак.

Биз яқин-яқин кунлардан бери Ватанимиз капиталистик тараққиёт йўлидан ўтмаган, деб мардона оҳ-воҳ чекадиган бўлиб қолдик. Бор-йўғи саккиз ой яшаган буржуазия республикаси, буни қарангки боласини чала ташлаб қўйган эмиш. Бу менга, ўзимизнинг расмий, обдон жонимизга теккан концепцияни эслатади: ҳамма нарсани русларнинг асрий қолоқлигига (аввало, ўз-ўзидан равшанки, сиёсий қолоқликка), татар-мўғул зулмига юклайвер.

Аммо ўша татар-мўғул зулми қандай бўлгани ҳақида гапирувчи ҳам, билувчи ҳам, уни ўйлаб кўрувчи ҳам жуда кам. Русь аслида Олтин Ўрданинг вассали эди, холос, бу зулмнинг ўзи эса Ботухоннинг қирғин-барот юриши билан бошланиб, орадан кўп ўтмай Александр Невскийнинг босқинчининг фарзанди Сартак билан оға-ини тутиниши ҳамда Ботунинг ҳокимият учун курашида унга ҳарбий ёрдам бериши билан якунланди. Ана шу воқеалардан кейин Руснинг ташқи урушлари Олтин Ўрда байроғи остида ўтди, мамлакат ичкарисида эса феодаллар бир-бирлари билан ғажишаверди: Суздаль Новгород билан олишди, Андрей Боголюбский Киевни маҳв этди, Москва эса Олтин Ўрда билан Иттифоқ тузиб Тверни «бир ёқлик» қилди, бу кезлар Русь полклари Явада ва Японияда жанг қилишаётган эди, хон қароргоҳини қўриқлашаётган эди. Ҳар бир князлик ўз тангасини зарб этаётган бўлса, ҳар бир князь ўз қўшинига эга бўлса, жуда кўп Русь шаҳарларида татарларнинг гарнизони бўлмаса... «Зулм» ана шундай бўлган эди. Бу қандай «зулм»ки татар мирзалари ўз қизларини боярларнинг ўғилларига беришса, ўзлари эса бояр хонимларига уйланишса ва князларнинг ҳомийлигини бажонидил қабул қилишса! Россиядаги аслзодаларнинг уруғлари китобларини варақласак бунга осонгина ишонч ҳосил қилиш мумкин. Буни ўлпон деса бўладими? Суверен давлат бўлган Олтин Ўрда вассал давлатнинг ташқи чегараларини ҳушёрлик билан мудофаа этди, салбчиларнинг шимолий қанотига Александр Невскийнинг иккита ғалабаси туфайли қўлга киритилган чегаралардан Русь ичкарисига киришга йўл қўймади, бунинг учун ўша вассал давлат шунга яраша ҳақ тўлади.

Ҳа, Русь бўйин эгмаган давлат бўлиб қолаверди, бу эса унга ягона давлат бунёд этиш имкониятини берди. Қул феъл-атвори билан Учинчи Римни бунёд этиб бўлмайди: бунга руҳи тетик, ахлоқ-одоби етук эркин кишиларгина қодирдирлар. Куликов жангги Русь князликлари ва аҳолисининг — оддий авомдан тортиб то князгача марказга интилиш кучларининг ягона ҳокимият нечоғлик зарурлигини тушуниб етгани бош кўриги бўлди.

Татарларнинг тор-мор этилиши ва князь Дмитрийнинг шахсий жасоратини Русда ниҳоят юксак баҳоладилар: Куликов жангги муз устидаги жангга тенглаштирилди ва ғолибга Донской деган лақаб қўшиб қўйилди. Гарчи Москвага орадан икки йил ўтганидан кейин Тўхтамиш томонидан ўт қўйилган ва талон-тарож қилинган бўлса ҳам, барибир маънавий ғалаба Дмитрий Донской қўлида эди. Ана шу умумрусь маънавий юксалиши туфайли Москва эндигина кўз очиб келаётган рус давлатчилигининг раҳнамоси деб узил-кесил тан олинди.

Гарчи вақт қаърида ғойиб бўлиб кетган Олтин Ўрда меросхўрларининг тез-тез хуружи бўлиб турган бўлса ҳам (эҳтимолки шу хуружлар туфайлидир), биз, руслар, ҳарбий куч-қудрат эркимизнинг ягона кафолати деган фикрга кела бошладик. Биз феодал даврларда озодликка интилишни эмас, балки ҳимояга интилишни орттирдик, фақат қудратли марказий ҳокимиятгина буни таъминлаши мумкин эди. Шу боисдан ҳам, Ўрда зулмини кўрмаган руслар, кўп ўтмай ўз феодаллари зулми остига тушиб қолиб, рус жанобларининг қулларига айландилар, худди ўшандагина кимгадир халқимизнинг қулликка азалдан мойиллиги ҳақида, миллий руҳнинг албатта қуллик орқали ўтиб ривожланиши тўғрисидаги афсона зарур бўлиб қолди. Биз неча асрдан бери ҳадеб ана шу уйдирмани итоаткорлик билан қайтармоқдамиз, бу ўринда ана шу уйдирма бизнинг миллий ғуруримизга нечоғли ҳақоратли эканлиги хусусида ўйлаб-нетиб кўраётганимиз йўқ.

Афсоналар баъзан нечоғли собитлик касб этишини кўрсатиш учун буни эслатиб қўймоқдаман. Ўз ғам-ҳасратларимиз ва муаммоларимиз сабабларини ўз қилмишимиздан эмас, балки албатта четдан қидиришдек миллий касаллигимиз ана шу тарихий қалбакиликдан бошланмадимикан? Бу эса халқ маънавиятининг пайдо бўлишида ўз ролини ўтамаганмикан? Ҳамонки ҳимоя қидирилаётган экан, қудратли шахс топилади, сабаблар қидирилаётган экан, душманлар топилади — бу битта машъум занжирдир.

Олтин Ўрданинг зулми эмас, балки Ўрда билан иттифоқ, у билан ҳарбий иттифоқ Руснинг алоҳида йўлини олдиндан белгилаб берди. Шарқ истибдоди Европанинг цех ва шаҳар бирлашмалари, унинг черковислоҳотлари, деҳқон урушлари, конкистлар, ялписига талон-тарож, буржуазиянинг ўсиши ва пировард оқибатида унинг умумевропадаги ғалабасидан кўра яқинроқ ва тушунарлироқ бўлиб чиқди. Татар шамширлари билан муҳофаза этилган Русь православияси узоқ вақт мобайнида яккаланиб қолиб маърифат ўрнига кўпроқ руҳият билан машғул бўлди. Ғарб ёпиб қўйилган эди. Денгизлар тўсилган эди. Русь эса бамайлихотир Сибирь қитъасини ўзлаштиришга киришди. Қанот ёйиш учун ҳам, қочиб бориш учун ҳам, яшириниш учун ҳам, кишанни судраб юриш учун ҳам кенг майдон бор эди. Россия ҳеч қачон қисиниб-қимтинмаган ва унинг ана шу хусусияти кўп жиҳатдан унинг тарихи, маданияти ва миллий характерини белгилаб берди.

Худди шу боисдан ҳам бизда биринчи буржуазия революцияси қуйи табақаларнинг ижоди бўлмай, балки юқоридан тантанали тарзда эълон қилинди. Бу 1861 йилнинг февраль ойида бўлган эди, ўшанда Александр II деҳқонларни озод қилиш тўғрисидаги манифестга имзо чекди. Россиянинг ҳукмрон синфи тирикчиликнинг анъанавий манбаларидан маҳрум эди. Бошқарувнинг аввалги тарзи сақланиб қолиб, Россиядаги бутун иқтисодий структура бошқача сифат касб этди. Россия илгари бўлганидек ҳозир ҳам қудратли маъмурий аппаратга эга бўлган монархия бўлиб қолаверди, ушбу монархия бир қанча ислоҳотлар билан расмий тарздагина чекланган эди. Крепостнойликнинг тугатилиши оғиздаги буржуазия революцияси эди, аслида эса буржуазия бирон-бир ҳокимиятни қўлга киритмади.

Аммо Россияда табақа қонунларига, амалпарастлик зинапояларига қарамай, ниҳоятда увадаси чиқиб кетган бюрократик аппаратнинг қолоқлигига зид тарзда мисли кўрилмаган фаоллик даври бошланди. Деҳқонлар қаро терга тушиб меҳнат қилдилар, улар биринчи марта эркин меҳнат илҳомини ҳис этган эдилар. Кўҳна савдогарлар эса, одат бўлиб қолган эҳтиёткорликни бир чеккага йиғиштириб қўйишиб, девқадам билан марду майдонга чиқдилар ва бутун мамлакатда заводлар ишга тушиб кетди. Кўпдан-кўп газета ва журналлар чиқа бошлади. Янгидан очилган жуда кўп ўқув юртлари ўз дарвозаларини ланг очиб қўйди, рекрут ўрнини ҳарбий мажбурият эгаллади, суд ислоҳоти суд юритишнинг эски системасини принцип жиҳатдан ўзгартирди. Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ташкилотлари куч-қувват тўплай бошлади. Славянларни озод қилиш учун бўлган 1876—1878 йиллардаги урушлар Россияни жунбушга келтириш билан бир қаторда уни бирлаштирди. Биз ўзимизнинг ягона миллат эканлигимизни англай бошладик. Ватанимиз у қадар ишонч билан бўлмаса-да, аммо муқаррар тарзда бошқарувнинг конституцион формаси сари ҳаракат қиларди.

Гриневицкий бомбаси бу табиий жараённи портлатиб юборди. Мен мўътабар жабрдийдалардан бўлган Перовская, Желябов, Кибальчич ва бошқалар хотирасини сира-сира поймол этишни истамайман. Аммо шуни таъкидламай ўтолмайманки, терроризмнинг ҳар қандай кўриниши у қанчалик революцион мақсадларни кўзда тутса ҳам, барибир реакциянинг қарши ҳужумига муқаррар тарзда олиб келади ва Александр III нинг тунд даври бунинг энг яхши исботидир.

Аммо Екатерина каналида содир бўлган портлашга қадар машҳур рус зиёлилари оламга келган эди. Мен машҳур деган сўзни ёзар эканман, бу ўринда зиёлилар оламга келган алоҳида даврнинггина эмас ва бизнинг ана шу даврни қўмсашимизнигина эмас, балки бу зиёлиларнинг жуда ажойиб, жуда ноёб таржимаи ҳолини ҳам, бу зиёлилар Ватанга хизмат қилишга ташналигини ҳам, халқ тақдирига камарбасталикларини ҳам ва бу уларнинг жуда юксак маънавий куч-қудратини белгилаб берганлигини ҳам назарда тутмоқдаман.

Бу вақтга келиб Европада тарихий саҳна зиёлилар пойқадамига махтал бўлиб турганида, буржуазия энди анча бадавлат, анча уюшган ва маърифатли эди, энди у донишмандларни ўз орасидан етиштириб чиқаришга қодир эди. Шу тахлитда барча Европа мамлакатлари учун хос бўлган зиёлилар — яхши таълим кўрган, катта ижодий имконият билан меҳнат қиладиган ва менинг назаримда ўз насли-насабига кўра Бюргерларга мансуб бўлган ва кўпчилиги амалий нафни маънавиятдан устун қўядиган зиёлилар пайдо бўлди. Россияда эса аҳвол бошқачароқ эди. Буржуазия ўз орасидан эртанги кун инженерлари, адвокатлари, муаллимлари, журналистларини тарбиялаб, вояга етказиш имкониятига эга эмас эди: зўр бериб ривожланаётган мамлакат эҳтиёжлари унинг интеллектуал куч-қувватидан анча ўзиб кетган эди. Мавжуд дворян зиёлилари камсонли бўлиб, уларга табақа бидъатлари ёпишган ва улар замон талабига жавоб бермас эди. Аммо эндиликда икки қудратли манба пайдо бўлган ва улардан ижодий сараланган арбобларнинг қудратли ва соф оқими чиқиб келаётган эди.

Биринчидан, булар разночинлардир, бу соф Россия ҳодисасидир, бизнинг маънавиятимиз ва маданиятимиз улар олдида жуда қарздордир. Разночинлар деганимизда Россиядаги келиб чиқиши турфа хил бўлган кишилар тушуниладиган, улар турли сабабларга кўра асосий табақалардан ажраб қолганлар. Булар орасида солдатлар, руҳонийлар, озод деҳқонлар, офицерлар ва амалдорларнинг болалари бор, уларнинг ота-оналарига дворянликка эришиш насиб қилмаган, ниҳоят булар орасида оталари тан олмаган бўлса ҳам, аммо эрк олган анчагина кишилар бор. Хуллас, булар ақлий меҳнат билан машғул бўлган, таълим кўрган нодворян кишилардир. Чунки улар юридик жиҳатдан хатга тушмаган табақалар ўртасидаги шахслардир.

Иккинчидан, шу даврда дворянларнинг жуда кўпчилиги қашшоқлашиб кетди. Бундай одамлар, дарҳақиқат кўп эди, чунки, аслида дворянлар пешонасига бидъат кўпроқ битилгану, ер-сув насиб этмаган эди, уларга табиат ишбилармонликни ҳам ато этмаган эди. Армиядаги офицерлар ва маъмурий аппаратдаги амалдорларнинг ишлаш муддати кўпайди, чунки эндиликда шон-шуҳрат учун эмас, балки маош олиш учун ишлар эдилар ва пенсияга чиқишга шошилишмасди. Саноат революцияси таълим кўрган дворянлар учун янги имкониятлар яратаётган эди ва улар бу имкониятлардан фойдаланишди.

Рус зиёлилари бирон-бир мулкка эга бўлмаган жамиятдаги энг маърифатли икки гуруҳнинг «фарзанди» эдилар. Ҳамонки, унинг онаси разночин аёл, отаси эса дворян бўлгани туфайли буларнинг ҳиссаси ҳам бир хил эмас эди. Агар разночинлар демократизм пойдеворини қўйган бўлсалар ва халқ эҳтиёжларини тушуниб ҳамда халқ олдидаги алоҳида бурчларини ҳис этган (Л. П. Лавровни эсланг) бўлсалар, биз дворянлардан аввало, интернационализм руҳини, шахсий қадр-қиммат тушунчасини ва давлат олдидаги ниҳоятда масъулият туйғусини мерос қилиб олганмиз. Ана шу принципларнинг омухталиги рус зиёлисида ниҳоятда юксак ва фавқулодда актив маънавий позицияни тарбиялабгина қолмай, мазкур позициянинг бошқа ҳар қандай амалий фойдадан ва айниқса шахсий нафдан мутлақ устунлиги принципини ҳам улғайтирди.

Россия учун янги бўлган ана шу зиёлилар таянадиган омиллар бор эди, албатта: бу дин томонидан тўққиз аср мобайнида парваришлаб, вояга етказилган деҳқонларнинг собит ахлоқий устунлари ҳамда XIX асрдаги бутун юксак маънавий маданиятнинг қудратли қатламидир.

Октябрь революцияси рус зиёлиларига ўз бурчини адо этиш учун жуда катта имконият берди. Ҳарбийларнинг ҳокимиятни қўлга олиш учун агрессив уринишларини даф этиб ва остона бўсағасида турган бошқариб бўлмайдиган оломонни Тинчлик ва Ер ҳақидаги декретлар билан тинчлантириб, бу ҳокимият умид бахш этди, Россиянинг муносиб фарзандлари томонидан Новиков ва Радищев давридан бери тўпланиб келган жуда катта маънавий бисот, маънавий бойлик тарихий жиҳатдан муқаррар бўлиб турган масалаларни ҳал этиш билан пайванд бўлиб кетиши лозим эди. Уруш ва тинчлик, ер ва нон, иш ва неъматларни адолатли тақсимлаш масалалари янгиланаётган Россиядаги, аслида барча партияларнинг программасида баён этилган эди.

Россия зиёлилари ўзига мерос бўлиб қолган бойликдан кўп нарсаларни ўзлаштиришга улгурди, бу эса унга Ватаннинг маънавий потенциалини кучайтириш билан бир қаторда рус маданиятининг янги бобини ёзишда ҳам жуда катта роль ўйнаш имконини берди. Бу зиёлилар Васиятни бажаришга шошилдилар, сўнгра эса, ўша бокира тарзларида, Гражданлар уруши оловида жизғанак бўлиб ёки муҳожирликда сарсон-саргардон юриб беному нишон кетдилар, кўпдан-кўп «Соловки»ларда улар ўйлаб-нетиб ўтирмай отиб ташланди, азоб-уқубатдан лагерларда нобуд бўлиб кетишди ёки Москва бўсағасидаги жангларда ва Ленинград қамалида шаҳид бўлишди. Ҳозирги вақтда, тарих яна бир карра ўтмишда бўлган имкониятларни яратаётган бир вақтда экономикада бурилиш ясаш билан бир қаторда, ўз зиммасига инсониятни қутқаришдек янги вазифани олишга қодир бўлган интеллигенцияни вужудга келтириш масаласи ўткир бўлиб турган ҳозирги кезда ана ўшандек зиёлилар жуда зарур бўлиб турибди. Биз албатта ана шундай зиёлиларни вояга етказамиз. Аммо, ҳар бир даврнинг ўз қўшиғи бор, дейилгани учунгина эмас, балки энди ўша мардонавор разночинлар бўлмагани учун ҳам, ўша ўз қадр-қимматини обдон биладиган дворянлар йўқлиги учун ҳам, елкасига чиқиб истиқболга назар ташлаш мумкин бўлган даҳолар оламдан ўтиб кетгани учун ҳам ва ҳатто эндиликда ҳомийлар Москва дарёсининг нариги қирғоғидан эмас, балки чет эллардан келаётгани учун ҳам бундай зиёлилар бўлмайди.

Ҳа, ярим аср умр кўрган «буржуазия монархияси» кўп ишларни бошлаган эди, бошқарувнинг реакцион формаси мавжуд бўлса ҳам, у шу ишларнинг анчасини қилишга улгурди. Бу монархия зиёлиларни ҳамда социалистлардан тортиб, ашаддий монархистларгача бир қанча сиёсий партияларни вужудга келтирди: у шаҳарда суронли саноат революциясини ва қишлоқда хўжалик юритишнинг кооператив формасини бошлади; ана шу асосда анъанавий халқ маданияти дворянлар маданияти билан пайваста бўлиб, буржуазия маданияти вужудга кела бошлади. Бу тасвирий санъатда ҳам, архитектура ва музикада ҳам аниқ-равшан кўзга чалинади, ниҳоят рус санъатининг фундаменталь тури — Бунин билан Горький, Блок билан Маяковский, Гумилев билан Есенин ёнма-ён турган адабиётда ҳам яққол кўзга ташланади. Буларнинг ҳаммаси ягона маданият ва ягона миллатни бунёд этиш жараёни ўз йўлидан борганлигини тасдиқлаб турибди.

Аммо рус буржуазиясининг эртанги куни йўқ эди, чунки уни ё ҳарбий тўнтариш, ё бошқариб бўлмайдиган қуролли оломон кутиб турар эди. Яна бир революция, мамлакат тақдири учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир революция зарур эди. Аммо бунинг учун у албатта Россия тараққиётининг капиталистик йўлини босиб ўтиши лозим эди.

Гарчи муваққат ҳукумат таркибига РСДРП(б)дан ташқари барча партиялар кириб чиққан бўлса ҳам мазкур ҳукумат ижобий ғоялар йўқлиги туфайли ҳокимиятни қўлида сақлаб тура олмади. Февраль революцияси ўз олдига мулкни қайта тақсимлаш вазифасини сира қўймаган эди. Бу иш бундан эллик олти йил муқаддам қилинди, буржуазиянинг таг-заминли принципи — хусусий мулкчилик ҳуқуқи ўшанда реал ҳаётда мавжуд эди. Февраль революцияси муваққат ҳукумат тимсолида бутун ҳокимиятни буржуазия қўлига беришгагина интилди, холос. Шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, ҳокимият муваққат ҳукумат қўлида эди, яъни бу ҳукумат бирон-бир умумдавлат собори (таъсис мажлиси) йиғилгунга қадар мавжуд бўлиши лозим эди, худди ана шу таъсис мажлисигина буржуазия назаридаги Ҳуқуқ, Қонун ва Адолатга таяниб қонуний ҳукуматни сайлаш ҳуқуқига эга бўлур эди. Муваққат ҳукумат яшашга қодир бўлмай қолганлигининг сабабларидан бири эҳтимолки ўз назаридаги ҳуқуққа эргашиб бораверганлигидадир. Назаримда, биз ҳуқуқни Қонун эмас, балки куч таъминлайди деган фикрга асосланиб муваққат ҳукуматнинг ҳуқуқлари ҳажмини амалда сира кўриб чиқмаймиз чоғи. Аммо ҳуқуқий жамият аввал бошданоқ куч ҳуқуқини рад этади, муваққат ҳукумат бу йўлдан боргани йўқ. Муваққат ҳукуматнинг кучи ҳам, заифлиги ҳам худди ана шунда эди. Бу ҳукумат аввало ялписига шоду хуррамлик билан кутиб олинди, сўнгра эса барча ундан ялписига юз ўгирди; гражданлар уруши даврида бизга қарши жанг қилган армияларнинг бирортаси ҳам муваққат ҳукуматни тиклаймиз деган шиорни ўртага ташлаб уришгани йўқ. Яна бир танг қоладиган гап худди ана шу иккиланишдадир: муваққат ҳукумат Корниловга қарши курашни уюштириб ва унинг исёнини тез бартараф этиб таҳдид солиб турган ҳарбий тўнтаришга у қадар қаршилик кўрсатишга уринмай ҳокимиятни сўл кучлар: РСДРП(б), сўл эсерлар ва анархистлар коалициясига берди-қўйди. Нега энди Каменев ва Зиновьев илгаридан огоҳлантириб қўйишларига қарамай, Керенский барвақт чора-тадбир кўрмаганлигини мен тушунтириб бера олмайман; нега энди унинг министрлари бир варакайига ҳибсга олинишни кутиб турдилар. Нега энди улар бирон-бир қаршилик кўрсатмадилар. Ёки яширинишни истамадилар. Александр Федорович Керенскийни бутун Россия танир эди, у ўз оиласи ва жуда катта шахсий архиви билан чет элга бемалол чиқиб кетган экан, мен буни ҳам сира тушуна олмайман. Ҳақиқатан ҳам Керенский аёллар кўйлагини кийиб чиқиб кетгани йўққу.

Ҳуқуқ — маънавиятнинг ажралмас қисмидир. Мен бу ўринда юридик ҳуқуқнигина эмас, айни вақтда тарихни юлиб-юлқимасдан билиш ҳуқуқини ҳам, лаганбардорлик билан баъзи воқеалар ҳақида лом-мим демасдан ўтиб кетмасликни ҳам, ўтмишни таҳрир қилмасликни ҳам назарда тутмоқдаман. Мен баҳсда қизишиб кетиб, эҳтимолки, баъзи ерларда бўёқни қуюқроқ тортиб юборгандирман, балки баъзи муҳим нарсаларни назардан қочиргандирман, баъзан нотўғри хулосалар чиқаргандирман, аммо Ватан қисмати тўғрисида мулоҳаза юритилганида жуда кўп фактлар ҳам, ана шундай фактлар йўқлиги туфайли, ёки ноҳолислик ва фактларнинг етишмаслиги туфайли юзага келган фаразлар ҳам таҳлил этилиши керак. Тарихий тафаккуримизга «куя» тушган экан, бу ҳам маданиятимизга, ҳам маънавиятимизга дахлдордир.

(Давоми бор).

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙ ВОРОНЕЖ. Сабзи.. Воронеж областидаги Павловск консерва заводи коллективига камёб чет эл ускуналарини сотиб олишга ёрдам берди. Сабзавотларни қуритиш ва уларни қадоқлашнинг илғор технологиясини ўзлаштириб олган завод Ғарбий Германия фирмаси билан бевосита алоқа қила бошлади ва унга «синаб кўриш» учун ўттиз тонна қуритилган сабзи жўнатди. Бу маҳсулот истеъмолчиларга ёқиб қолди ва яна шунча сабзи жўнатишларини илтимос қилишди. Шартномадаги қарзларнинг бир қисми олий сифатли саноат моллари ҳисобига қопланди. Бу йил заводнинг ҳорижий шериклари билан алоқалари кенгайтирилади.

⊙ КОРОСТЕНЬ (Житомир области), Ф. Э. Дзержинский номли Коростень чинни заводи конвейерларидан чиқаётган чиройли буюмларни кўрган кишининг кўзи қувнайди. Бу ерда чой ва кофе сервизлари, туркум идиш-товоқларнинг янги хиллари ишлаб чиқарила бошлади. Туркум идиш-товоқлар чинни патнислар, ширинликлар солинадиган саватчалар, махсус иситиш қурилмалари бўлган катта чиройли чойнаклардан иборат. Буюмлар қолиплар ёрдамида эмас, балки қуйиш усули билан тайёрланмоқда. Бу технология ишлаб чиқариладиган идиш-товоқларнинг намуналарини хилма-хил, уларни янада нафис ва чиройли қилишга имкон бермоқда. Завод бу йил мамлакат савдо тармоқларига ўттиз минг комплектдан кўпроқ шундай идиш-товоқлар етказиб беради. Корхона арзон сервизлар ва ҳар куни фойдаланиладиган тарелкалар, лаганлар, қантдонлар ишлаб чиқаришни ҳам қайта тиклади.

ЭКОНОМИКА ВА МОДА

Украина ССР. Днепропетровскдаги М. М. Володарский номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг цехларида ўн олтита янги модель ишлаб чиқаришга тайёрланмоқда. Улар француз ва голланд технологиялари базасида ишлаб чиқарилади.

Корхонада французларнинг «Клекнер» фирмаси ёрдамида реконструкция амалга оширилди, ускуналарни эса Швеция, ГДР, Испания, Голландия, Япония ва Италия фирмалари етказиб беришди. Ҳозир бирлашма жаҳон даражаси талабларига жавоб берадиган техника ва технологияга эга. Технология жараёнини бошқаришнинг автомат системаси газламаларни автоматлар ёрдамида бичишнинг рационал программаларини вужудга келтириш, ишлаб чиқариш суръатини пасайтирмай туриб, бир моделдан иккинчисига шошилинч ўтиш имконини беради. Ишчиларнинг меҳнат шароити ҳам яхшиланди.

СУРАТДА: бу йил корхона конвейеридан хотин-қизлар устки кийимининг мана шундай янги модели тушириб олинади.

ТАСС фотохроникаси.

⊙ СИМФЕРОПОЛЬ. Кембриж (АҚШ) кичик сайёралар халқаро маркази СССР Фанлар Академиясининг Қрим астрофизика обсерваторияси олимлари кашф этган қуёш системасидаги янги кичик сайёраларнинг номини тасдиқлади. Космосдаги бу атамалар мамлакатимиз фан ва маданият арбоблари номини, мамлакатимизда рўй берган тарихий воқеаларни абадийлаштиради. Кичик сайёралар атласи М. Шолохов, А. Твардовский, А. Платонов, А. Папанов, А. Вампилов, А. Рублев, В. Суриков, И. Репин ва бошқаларнинг номи қўйилган фазо жисмлари билан бойиди.

⊙ КАУНАС (Литва ССР). Каунас шаҳар марказий кутубхонасида латиш маданият маркази очилди. Бу ерда қўшни республикада чиқадиган янги газета ва журналларни ўқиш, Янис Райнис, Вилис Лацис, Альберт Бель асарларини олиш мумкин. Марказ Литва-Латиш жамиятининг ташаббуси билан таъсис этилди. Вильнюс, Каунас, Литванинг бошқа шаҳарларида латиш маданияти клублари очилган, латиш тили курслари ташкил этилган, Литва—Латиш сўзлашув китоби нашр этилган. Жамият ишлаб чиққан маданий ҳамкорлик планига кўра профессионал ва ҳаваскорлик бадиий коллективлари ўз санъатлари билан бир-бирларини тез-тез таништириб турадилар, тасвирий санъат кўргазмалари уюштирилади.

(ТАСС).

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Иссиқроқ кийининг...

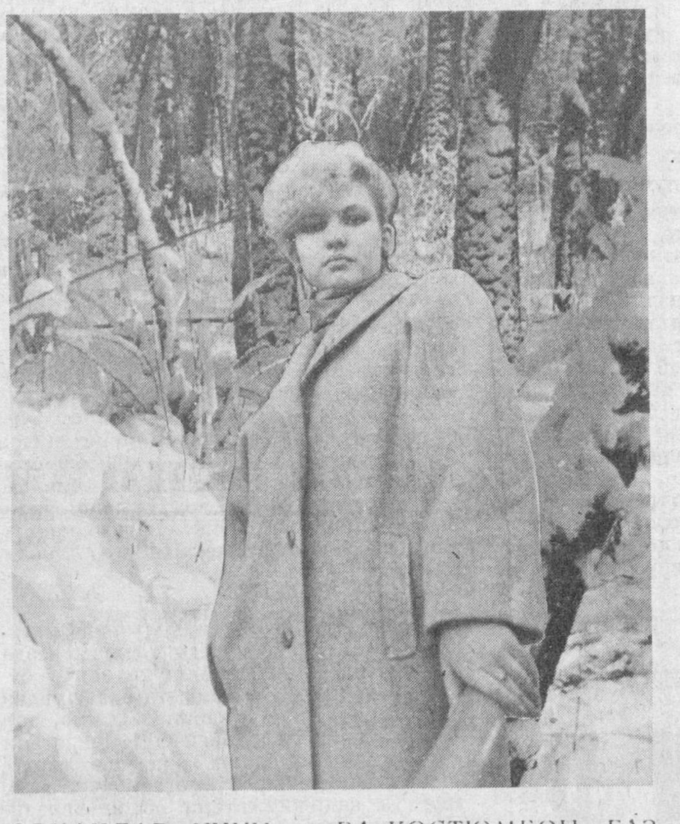

Ташқарида қиш. Бизнинг Тошкент қишимиз ниҳоятда инжиқ: бир қарасангиз осмон беғубор, бир қарасангиз кўкни қора булутлар қоплаган, тушга қадар қуёш чарақлаб турса, кечга бориб қор учқунлайди.

БУНДАЙ ВАҚТДА АЛБАТТА ПАЛЬТО КИЙИБ ЮРИШ КЕРАК, СОВУҚ ҚОТМАЙСИЗ.

БУ ЙИЛГИ МАВСУМ МОДА ЙЎНАЛИШИГА ЖИДДИЙ ТУЗАТИШ КИРИТГАНИ ЙЎҚ: бичилишига, деталларига сайқал берилди, улар нисбатан ойдинлашиб, янада ривожланди.

Пальтолар учун тўғри бичим хос. Енглари — реглан, улама, яхлит бичилган бўлиши мумкин. Табиий мўйнадан ёқаси бўлган қишлик пальтолар айниқса модада.

Узоқни кўзлайдиган ҳамшаҳарларимиз эса ҳозирданоқ баҳор ва ёз либослари устида бош қотиришяпти.

БУ БОРАДА СИЗГА «ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ 5-МАГАЗИНИ ЁРДАМ БЕРА ОЛАДИ. БУ ЕРДА КЕНГ АССОРТИМЕНТДА ЭРКАКЛАР ВА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ КИЙИМЛАРИ БОР.

ХОТИН-ҚИЗЛАР УЧУН ҚОРАКЎЗАН ЁҚАЛИ ҚИШКИ ПАЛЬТОЛАР, КОСТЮМЛАР, ЮБКАЛАР, ҲАР ХИЛ КЎЙЛАКЛАР;

ЭРКАКЛАР УЧУН — АСТАРЛИ ВА АСТАРСИЗ КУРТКАЛАР, ПАЛЬТОЛАР, ШИМ, КОСТЮМ ВА КЎЙЛАКЛАР;

БОЛАЛАР УЧУН — қиз болаларнинг ип-газлама ва жун газламадан тикилган кўйлаклари, пальтолар, ўғил болаларнинг кўйлаклари бор.

Ўзи чеварлик қилишни маъқул кўрувчилар учун баҳор ва ёз либосларини тикиш мумкин бўлган ҳар хил газламалар: КРЕПДЕШИН, КРЕПЖОРЖЕТ, ЖУН АРАЛАШ ВА КОСТЮМБОП ГАЗЛАМАЛАР, СУНЪИЙ, ШОЙИ, СЕРЖИЛОЛИ ХОНАТЛАС муҳайё.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ 5-МАГАЗИНИ 4-ҚОРАСУВ МАССИВИДАГИ 2-УЙДА ЖОЙЛАШГАН.

Иш вақти — соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача. Дам олиш куни — душанба.

Транспорт: 63, 89, 21, 112, 73-автобусларнинг сўнгги бекати. Телефон 65-99-63.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».

Эртак тинглаймиз

Болалигимиздаёқ ҳаётимизга кириб келувчи грампластинкалар кейинчалик бутун умр, ҳамиша ва ҳамма ерда байрамларда ҳам, бегим кунларда ҳам бизнинг ҳамроҳимиз бўлиб қолади. У бизни сеҳрли эртаклар олами билан, классик, халқ ва эстрада музикалари билан таништиради.

Фонотекангизни тўлдириш ниятида бўлсангиз сизларни

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

ЭСТРАДА МУЗИКАСИНИНГ МУХЛИСЛАРИ БУ ЕРДАН «АДРИАНО ЧЕЛЕНТАНО», «ЯЛЛА» АНСАМБЛИ, «ВЛАДИМИР ВИСОЦКИЙ», «ЮРИЙ МОРОЗОВ» ПЛАСТИНКАЛАРИ Н И ХАРИД ҚИЛИШЛАРИ МУМКИН.

КЛАССИК МУЗИКА ШИНАВАНДАЛАРИ Г А ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ СИМФОНИК МУЗИКАСИ, ЖАҲОН ИЖРОЧИЛИК САНЪАТИ ХАЗИНАСИДАН ТУРКУМИДАГИ ПЛАСТИНКАЛАР ТАКЛИФ ЭТИЛАДИ.

Кичкинтой тингловчиларни эса Чуковский эртаклари билан, севимли мультфильмлардаги қўшиқлар билан учрашув кутади.

Шу ердан, шунингдек ЎЗБЕК ХАЛҚ МУЗИКАСИ ёзилган турли куйловчи ликобчаларни

СОТИБ ОЛИШ МУМКИН .

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИН.

Аҳоли диққатига!

Тошкент агрегат заводи

дераза панжараларини, манзарали ёғоч билан қопланган мустаҳкам ҳар хил катталикдаги металл эшикларни тайёрлаш ва уларни жойига элтиб ўрнатиш юзасидан буюртмалар қабул қилишни қайта тикламоқда.

48-69-16 телефони орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИ.

Электр грелка—жоннинг ҳузури!

Электр грелка бир зумда қизиб (60 даражагача) Сизга қанча вақт керак бўлса, шунча муддатга иссиқлигича қолаверади.

Газламали, ҳар қандай модификациядаги ЭГТС типидаги электр грелкаларни хўжалик магазинларидан харид қилиш мумкин.

Баҳоси — 6 сўм 50 тийиндан 8 сўм 50 тийингача.

«УЗХОЗТОРГ»НИНГ Тошкент областлараро базаси.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги

«ҚИЗИЛ ТОНГ» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

48-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1989-90 ўқув йили учун

Ўқувчилар қабул қилади

Ўқишга Тошкент шаҳрида ва Тошкент областининг пойтахтга яқин районларида яшовчи, 8-10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган қизлар қабул қилинади.

Билим юрти хотин-қизлар, эркаклар ва болалар устки кийимларини тикиш бўйича тикувчи-мотористкалар тайёрлайди.

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган қизлар 3 йил ўқийдилар ва бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқишни битирганларидан сўнг улар ўрта маълумот ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ўрта маълумотга эга бўлган қизлар 1 йил ўқийдилар ва улар ҳар ойда 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган иш ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртида ўқувчилар Индира Ганди номидаги маданият саройида бадиий ҳаваскорлик ва бошқа истаган тўгарак, спорт секцияларида иштирок этишлари мумкин. Ўқувчилар санаторий-профилакторий ҳамда корхона медицина хизматидан тўла фойдаланиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойдан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, медицина справкаси, 3х4 сантиметр ҳажмидаги 4 дона фотосурат, характеристика, таржимаи ҳоли.

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: 700061, Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5 «А» уй. Телефон: 33-19-24 (2, 3, 25, 60 э», 71, 80 «э» автобуслар; 1, 2, 5, 9, 10, 24, 26-трамвайлар; 1, 5, 8, 10, 17-троллейбусларнинг «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлигининг

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1989—1990 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

Ўқувчилар қабул қилади

Саноат ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари, қўлда иш бажарувчи электр пайвандчи, фрезерчи, электр монтёр (электрмонтажчи), кенг профилдаги станокчи, техника назорати бўлимининг контролёри, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, нусха кўчирувчи-чизмакаш.

Ўқиш муддати — 1-3 йил.

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. 3 йиллик таълим группаларини тамомлаган ўқувчиларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлик ҳақидаги диплом берилади.

8 синф маълумотидаги ўқувчилар ўқиш даврида бепул кўчалик ва ишчи кийимлари ҳамда уч маҳал овқат билан таъминланадилар. 10 синф маълумотидаги ўқувчилар эса стипендия оладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юртига Тошкент шаҳрида ва унга яқин районларда яшаб турувчи йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма берилади ва улар билим юртини тамомлагач мажбурий ишлаб бериш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Билим юртида техника ижодиёти, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклар, спорт секциялари ишлаб турибди. Ўқувчилар ёзги дам олиш вақтида Чорвоқ посёлкаси районидаги базада ҳордиқ чиқаришлари мумкин.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, саломатлик ҳақидаги справка, яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49-автобусларнинг «3-СПТУ» бекати). Телефонлар: 65-06-55, 65-06-54.

«ТашЭКС» ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

17-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1989-90 ўқув йили учун

универсал токарь, фрезерчи, газ-электр пайвандчи ихтисосликлари бўйича

қабул эълон қилади

Ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқишга Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган йигитлар ва 10 синф маълумотига эга бўлган қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАРНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ПРОПИСКАДА ТУРИШИ ШАРТ.

Ўқувчилар ойига 100 сўм стипендия билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида уларга ишлаб топган маошининг 50 проценти берилади.

Билим юртида ўқишни олий ўқув юртларининг кечки ва сиртқи бўлимлари ёки тайёрлов курсларида ўқиш билан бирга қўшиб олиб бориш имконияти ҳам мавжуд.

Билим юртидаги ўқиш даври доимий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси ҳар куни, якшанбадан ташқари, соат 9 дан 17.00 гача ишлайди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш талаб қилинади: паспорт, маълумоти ҳақидаги аттестат, медицина справкаси, фотосуратлар.

Билим юрти адреси: 700051, Тошкент шаҳри, Содиқов кўчаси, 6-уй (4, 5-троллейбусларнинг «17-СПТУ» бекати, 3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «Старт» стадиони бекати). Телефонлар: 68-57-08, 68-68-74.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

5 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 да

«Дўстлик тароналари»

УЙҒУР АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

к о н ц е р т и

ПРОГРАММАДА: уйғур ва ўзбек халқ классик ҳамда замонавий қўшиқлари.

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида ҳар куни соат 14.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

«Менинг исмим Арлекино»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРДИ

Ю. ШЧЕКОЧИХИНнинг «46 қопқон, иккинчи рост» пьесаси асосида суратга олинган.

Сценарий муаллифлари — Ю. ШЧЕКОЧИХИН, В. РИБАРЕВ.

Режиссёр — В. РИБАРЕВ.

Ролларда: О. ФОМИН, С. КОПИЛОВА, В. ДОМРАЧЕВ ва бошқалар.

Сўнгги икки ўн йилликда жамиятимиз ҳаётига хос бўлган турли номақбул жараёнлар таъсири остида дунёқараши, ахлоқий қоидалари, шаклланган замонавий ёшлар фильм воқеалари марказида ётади. Фильм сюжети икки норасмий гуруҳ: шаҳарлик эркатой болалар ва шаҳар атрофида яшовчи йигитлар ўртадаги рақобатга қурилган бўлиб, улар куч ишлатиш ва шафқатсизлик билан ҳаётдаги ўз ўринларини топишга, путур етган социал адолатни тиклашга уринадилар.

«БЕЛАРУСЬФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

В. Н. СИВЕЦ НОМИДАГИ АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА

28 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 да

ТАНИҚЛИ АКТЁРЛАР ВА ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ИШТИРОКИДА

Катта концерт

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари, республикада хизмат кўрсатган артистлар: ЛУТФУЛЛА САЪДУЛЛАЕВ, ХАЙРУЛЛА САЪДИЕВ;

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: ИСМОИЛЖОН ҒУЛОМОВ, ҲУСАН НОСИРОВ;

«ПАРВОЗ» ашула ва рақс ансамбли хонандалари: МАНСУРЖОН МАМИРОВ, МАҲМУДЖОН АЗИМОВ;

«ПАРВОЗ» ашула ва рақс ансамблининг бадиий раҳбари — ШАРИПЖОН ЖАНАЙДАРОВ.

Рақсларни саҳналаштирувчи Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист НАСИБА МАДРАҲИМОВА.

Концерт программасини Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати СОАТ ШАРИПОВ олиб боради.

Билетлар Авиасозлар маданият саройи кассасида ҳар куни соат 14.00 дан сотилади.

Адрес: Лисунов кўчаси, 1-уй, Авиасозлар маданият саройи (Телефонлар 96-79-70, 96-78-01).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТУРИСТИК ЭКСКУРСИЯ ПУТЕВКАЛАРИ СОТИШ БЮРОСИ

мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида

МОЗИРЬ ШАҲРИГА

Саёҳатга таклиф қилади

МОЗИРЬ — Белоруссиянинг бой тарихга эга бўлган қадимий шаҳарларидан биридир. У ҳақда биринчи бор 1154 йилга тааллуқли Ипатьев йилномасида эслатиб ўтилади. Мозирь шаҳри кўп асрлик мўғул-татар истибдоди жабрини кўрган, бир неча бор татар босқинига учраган узоқ йиллар поляк ва литва феодалларининг ҳукмронлиги остида эзилиб келган. Фақат 1793 йилда шаҳар Белоруссия ерларининг ажралмас қисми сифатида Россияга қўшилди. Мозирь шаҳри аҳолиси Улуғ Октябрь ғалабаларини матонат билан ҳимоя қилиб келди.

Улуғ Ватан уруши даврида гитлерчи фашистлар шаҳарни 900 кун истило қилиб турди. Шаҳар халқи ўша алангали йилларда ҳалок бўлган қаҳрамонлар хотирасини муқаддас билиб сақлайди. Припять дарёсининг ўн соҳилида шон-шуҳрат қўрғони қад кўтарган бўлиб, бу ерда мемориал комплекс бунёд этилган. Мозирь гуллаб-яшнамоқда ва чирой очмоқда.

Туристлар шаҳарда меҳмонхонада яшашади, ошхонада овқатланишади, уларга план бўйича экскурсия хизмати кўрсатилади.

ЖУНАШ ВАҚТИ — 23 МАРТДАН 27 МАРТГАЧА.
Тахминий баҳоси — 280 сўм.

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш ва экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Барча саволлар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 11-алоқа бўлими, Навоий кўчаси, 69 «а» уй (метронинг «Пахтакор» станцияси).

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/I **Ўзбекистон ССР халқ артисти, профессор АбдуғаниАбдуқаюмовнинг ижодий кечи [19.00], 25/I да Икки дил достони.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/Iда **Нажот истаб, 25/I да Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/I да **Ўлдир.**

Кино

24 ЯНВАРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (катта зал, 18.30, 20.40; кичик зал, 17, 19.30).

Ватан — «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (20, 21.30).

Нукус — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги номли — «ҚОУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (18.30, 20.00).

Восток — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ» (17.40, 21.00).

Чайка — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (18.30, 21.00).

Қозоғистон — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ», «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (19, 20.00); «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (17, 18.00).

Москва — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (20.40); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (18.00).

Дружба — «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИНГ» (20, 20.30).

25 ЯНВАРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Ватан — «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Нукус — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги номли — «ҚОУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Восток — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ» (11, 14.00, 17.40, 21.00).

Чайка — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО». (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Қозоғистон — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ», «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (19, 20.00); «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (11, 12, 14, 15, 16, 17, 18.00).

Москва — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 16, 20.40); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (13.30, 18.30).

Дружба — «ЗОРОНИНГ КАТТА САРГУЗАШТ» (12, 16.00); «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИНГ» (11, 20, 20.30).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

К. Ёрматов номли — 24-22-66.

С. Раҳимов номли — 48-46-71.

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли — 53-65-87.

Нукус — 46-70-69.

Ҳамза номли — 910-51.

М. Шайхзода номли — 42-39-74.

Кинотомошабинларга кино хизмати кўрсатиш маданиятини юксалтириш билан боғлиқ таклиф ва истаклар засидан Тошкент шаҳар ижрия комитетининг Бош аданият бошқармасига 33-37-1 телефони бўйича қўнғироқ қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Денгиз ҳайвонлари» аттракционининг янги программаси (24, 25/I да 19.30 да).**

Акмал Икромов районидаги 177-ўрта мактаб томонидан **Улуғбек Иброҳимович Муҳаммаджонов** номига берилган 320703 омерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНДИ

«Узэлектромонтаж ихтисослашган трестининг Тошкентдаги монтаж бошқармасига берилган ГТ-1 сериядаги 303174, 3603160, 3603152, 303155, 3603156, 3603158, 303161, 3603151, 3603153, 303154, 3603157, 3603159, 337411, 4637425, 3637413, 337419, 3632559, 3632557, 332558, 3632556, 3632575, 332569, 3632567 номерли меҳнат дафтарчасининг йўқолган

ТОЗА БЛАНКАЛРИ

БЕКОР ҚИЛИНДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 09530.

Ички саҳифаларг 18.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Б. — 2017. Индекс 64690.